

ek

mint a bel-
delmezője

Élelmiszereket több-
idegebben vagy me-
negemészve a pepsz-
adja át ezeket. Ha az
k megfelelő módon
a végelet, székelés
okozva. A gyomor
nyitására nincs jobb
ata-nal. Egy kis pohár
csak az emésztést se-
tralizálja a savasodási
Élelmiszerek fermentá-
esia Bisurata ezonnal
bántalmakat, a rossz
est, a gázokat a rossz
a migrént és az ál-
az okozói mind a bél-
Bisurata ezonnal hat.
na egy kis kanállal és
y jobban emészt. Kap-
tárban és drogériában
z 110 lejtért.

robbannak
Havannában

(Rador.) A guana-
bomba robbant és
A cienfugosi fia-
mba robbant és nagy
beréletben azonban

ó vándorolt
emberben
stinába

4. A palesztinai kor-
hivatalának kimutatá-
ember havában 4838
z országba, ezek kö-
vagysis minimálisan
ező tőkés. Turista-vi-
ndorolt be.

napra drágul
omániában

január 4. (Az Uj Ke-
külkereskedelmi meg-
zó intézkedések kö-
időben határozott ár-
alhatók országszerte.
pen a külföldi árucik-
zek közül különösen a
emelkedett feltűnően.
fogyasztó közönségére
tősége van, miután
mennyiségek fogytak

k jelenlegi alakulását
dex számokkal hason-
tási cikkek árai a kö-
ak:
decemberben 31.64-szer
t 1916 augusztusában,
vagyis egy hónappal
30.78-szor voltak drá-
kkek 1934 decemberben
ábbak, mint 1916 au-
ülönböző fogyasztási
em, benzín, papír, stb.
bi mint 1916.
e, átlagosan a megél-
berében 31.20-szor volt
ugusztusban.

évi novemberében
30.15. szeptemberben

redelmi minisztérium
stikai hivatala általá-
ott meg, amely hóna-

zv- és Lapkiadó K. T.
da Baron L. Pop 10.
n: 9-77.

Táza postaköltsége
plátó in num.
No. 224713/929.

Szerkesztőség
és kiadó-
tal:
Bar
13. Telefon: 9-77. Előfizet-
havonta 110, negyedévre
400, egészévre 1200
Küldő: Havonta 2, negy-
telévre 12, egészévre 20 d
Küldés díjazás szerint.
"KELET" az erdélyi és bi-
dóság egyetlen politikai naplapja.
Cikkjeinek utánnomását csak a for-
rás megjelölésével engedjük meg.

CLUJ 2
-B- 1935

ROMANIA-POSTA

KELET

BUDAPEST

ESZTROPOLITIKAI NAPLAP

Ára 5 lej

Erdemtetlen leveleket nem fogadunk el.
- Kéziratok megőrzését és visszaküldését nem vállaljuk. Főszerkesztő dr. Maniu Ernő. Felelős szerkesztő János Ferenc. Bucuresti szerkesztő háza: Szeged! Ernő, Strada Matei Mila 2.

Vasárnap, 1935. január 6.

5695. EV. SEBAT 2. XVIII. EVF. 5. SZÁM.

A londoni egyezmény

Hetek óta egyből sem vitáznak Palesztinában, mint az úgynevezett „heszkem“-ről, melyet David ben Gurion és Vladimir Jabotinsky irtak alá Londonban.

Az egyezmény két részből áll. Az első rész „megmentésadást” jellegű és a munkáspárt és a revizionisták pártközi viszonyának szabályozására irányul.

A másik már konkrét megoldásokat tartalmaz a palesztinai munkáviszonyok szabályozására nézve.

Ben Gurion még Európában volt és az egyezménynek még csak első része került nyilvánosságra — a második, tehát fontosabb részről még csak ellenőrizhetetlen verziók keringtek, amikor hatalmas plakátok jelentek meg a palesztinai házak falain, a munkásság ellenzéki részének plakatai: a „heszkem” ellen.

A munkáfront elárulásával vádolták meg Ben Guriont. Aki még haza sem jött és akinek beszámolóját még nem is hallották.

Amikor Ben Gurion megérkezett Jeruzsálembe és pártjának vezetőit informálta a londoni tárgyalásokról, pillanatnyi szélesedésként be az egyezmény elleni harc frontján.

Az ellenzéki csoportok neszét vették, hogy a munkáspárt vezető köreiben fontos tárgyalások folynak bizonyos „konkrét pontok”-ról, melyekről ők nem tudnak.

Delegáció kereste fel Ben Guriont és felvilágosítást kért. Mire az ősz munkásvezér így felelt:

— Menjétek a falakhoz. A falak iránt, melyeket plakátokkal ragasztottak tele, több a bizalmatok, mint irántam. Ha első dolgok a falak beragasztása volt, miért nem mentek most is a falakhoz?..

E bevezetés után leültette a fiatal delegációt és elmondott nekik mindent, a londoni tárgyalásokról.

Azóta enyhült a feszültség. A fiatal ellenzék ugyan nem dült be a „heszkem“-nek, de plakátírózás helyett komoly és megfontolt tárgyalások folynak.

A közeli napok döntő jelentőséggel bírnak a cienista béke szempontjából.

Maniu és Madgearu

egyikük a higgadtság és a politikai megfontoltság szimbóluma, a másik a kombattáns, gyorseszű, határozott politikusi típusa.

Mindkettő a nagy és nagyon heterogén pártalakulatnak, a nemzeti parasztpártnak tagjai és meg van a helye az ország politikai életében.

Most egyazon napon terjedtek el hírek róla-
Maniuról, hogy merényletet követtek el ellene a badacsonyi villájában.

Madgearuról, hogy éppen Szilágyban, Maniu megyéjében vadászik, a volt miniszterelnök unokaöccsének, Pop Ionelnek birtokán.

A Maniu ellen elkövetett merénylet híreit megcáfolták.

Madgearu is cáfolja azt a hírt, hogy politikai okokból vadászna pontosan Badacsonyi környékén.

A cáfolatok arra jök, hogy meggyőzzék az embert a megcáfolt események hitelességéről.

Kétségtelen, hogy nem véletlenül terjednek el ilyen hírek Maniuról, különösen az utóbbi hetek eseményei után, amikor Maniu harmadik visszavonulása egészen ismert okokból történt.

Hogy pedig a pártnak olyan kimagasló egyénisége indult el ezekben a napokban Badacsonyba vadászni, mint Madgearu, mindenél jobban bizonyítja, hogy a badacsonyi re-mete magánya csak legenda: a magányban élő ember mögött em-bertömég és intellektuel tábor áll, mely nem engedi eltemetni politikai vezérét.

Ezek a jelenségek valóban jellemzők köz-életünkre. Kétségtelen azonban, hogy sok olyan momentumot is rejt magában, s

Az az agitáció, ami a falvakon folyik, ismét az „idegenek” elsősorban a zsidók sürű emlegetésével történik, holott a zsidóknak igazán kevés közük van azokhoz az alkotmányos kérdésekhez, amelyek körül a viták folynak.

Megszoktuk már, hogy minden társadalmi

A jövő hét elején megszüntetik a cenzurát

Bucuresti-Bukarest, január 5. A belügy-minisztérium köréből nyert értesítés szerint a jövő hét folyamán a cenzurát megszüntetik. Ennek az intézkedésnek megtörténte előtt Inculeț belügyminiszter és Riteanu belügyi alminiszter érintkezésbe lépnek a lapok igazgatóival, akikkel megállapodnak az öncenzúra kérdésében. A cenzura megszüntetésével egyidejűleg a kormány közölni fogja a lapokkal, hogy milyen kérdéseknek a sajtóban való megvitatása tilos és a lapok azután kötelesek lesznek önmaguk ilyen értelemben

cenzurálni magukat. Négy-öt olyan tárgy lesz, amellyel a lapoknak nem szabad majd foglalkozniuk, amelyek az állam magasabb érdekeibe ütköznek. Azokkal a lapokkal szemben, amelyek ezt a tiltó rendelkezést nem tartják be, a kormány a felfüggesztés szankcióját fogja alkalmazni, amely limitált időig tarthat. A Lupta szerint nem lesz megengedve az alkotmányos tényező elleni bármilyen támadás, továbbá a valuta stabilitásának vagy a konverzió végleges elintézésének ártható kommentárok közlése.

Feltűnő királyi kihallgatások Szinájában

Miért volt sürgős kihallgatáson a belügy- és kisebbségi miniszter

Bucuresti-Bukarest, január 5. Tegnap délután Szinájában fontos politikai tanácskozások folytak, amelyekkel kapcsolatosan több királyi kihallgatás is történt. Pop Valer és Inculeț után az uralkodó fogadta Tatarescu miniszterelnököt is, majd a három miniszter egymással folytatott megbeszélést. — Inculeț és Pop Valer még az este folyamán visszatértek a fővárosba, míg Tatarescu családijával Szinájában maradt és ma délelőn utazott vissza Bukarestbe. A Lupta szerint kormánykörök pénzügyi és gazdasági nehézségek miatt árultak el bizonyos aggodalmakat, azonban ma délelőtt teljes optimizmust nyilvánítottak a kormány helyzetét illetően. Hír szerint a kormány az ország pénzügyi- és gazdasági életének szanálására nagy-

fontos új tervezetet dolgozott ki, amely hivatalosan kiküszöbölni a fennálló nehézségeket. A tegnapi királyi kihallgatásokon az uralkodót behatóan tájékoztatták a tervezet részletei felől és a király nagy figyelemmel hallgatta a kormány tagjainak magyarázatait. Kormánykörök biztosítanak arról, hogy a Tatarescu-kormány teljes nyugalomban és a király bizalmának birtokában fogja megvalósítani a tervezetet, amelynek pontjait közelebbről minisztertanács fogja nagyfontosságú határozatokká emelni.

Az Adeverul minéhez hozzáfűzi, hogy ez az optimizmus nagyon szép, azonban mi közik van a belügyminiszternek és a kisebbségi miniszternek pénzügyi és gazdasági problémákhoz?

probléma ütközőpontjába a zsidóságot állítja oda a demagógia.

Maniu esetében azonban ez a dolog főként szokatlanul hangzik.

Maniu sokkal messzibb látó ember, sem-hogy faji kérdésre tölja át ezt az ügyet, amelynek fajokhoz és felekezetekhez semmi köze nincsen.

Most, hogy Madgearu is mellette vadászik Badacsonyban, egyre több okunk van azt hinni, hogy a maniuista demagógoknak ez az agitációja felelőtlen propagandisták frazeológiája csupán, nem pedig a vezéré.

Eppen azért kellene elvárnunk Maniu Gyulától, hogy hiveinek nagy táborát megfelelő óvatosságra és a faji szempontoknak a propagandabeszédben való mellőzésére figyelmeztesse...

van uralmon. A választások szabadságát pedig Roman megyében dicséri a legtöbb ténylegesen betört ellenzéki kortesfej.

Ez Manolescu-Strunga. Mindig a konkrét megvalósítások és sohasem a megfoghatatlan elméletek embere.

Es harcos temperamentum.

Háznagyai működéséből néhány pofon maradt vissza emlékképpen a belpolitika történelme számára.

Ilyen mult és az ilyen érdemek után az alminiszteri vagy a miniszteri tárcának érett gyümölcsként kellett ölebe hullania.

A miniszter bársonyszékben is hü maradt önmagához.

Sántít az ország külkereskedelme? Csetlik-botlik a román export? Strunga kis ládába csomagoltott néhány almát, néhány gerezd szőlőt, repülőgépre ült és másnak Varsóban, harmadnap Berlinben prezentálta a mintakollekciókat.

Az eredmény az lett, hogy míg Románia kétezer, addig Bulgária kétezerhatszáz vagon szőlőt exportált Lengyelországba.

Másutt a kereskedelmi attasék végzik ezt a munkát.

Strunga azonban a tettek embere, aki tetteiben nem zavar a miniszteri méltósággal járó „noblesse oblige”.

Most Japánba és Kinába készül a kollekcióval.

Grandiózus terve van. Ha négyszázmillió kínai és a hetvenmillió japán rizskása helyett román almát és szőlőt fog ebédelni, nemcsak a román külkereskedelmi mérleg válik élő csodává, de az egész Kelet civilizációja is gyökeresen átalakulhat.

Szerencsés utat, miniszter ur!

Manolescu-Strunga Kokinkinában

Strunga ipar és kereskedelemügyi miniszter világleletében a gyakorlat s nem a meddő elméletek embere volt.

Németországban végezte gazdasági tanulmányait Virgil Madgearuval együtt. Utóbbi kereskedelmi iskolai tanár lett, Strunga viszont a professzori kadetránál többre becsülte egy jövedelmező jasi bodega forgalmát.

A politikai életben is mint a gyakorlat embere debütált.

Szűkebb házájában, Roman megyében, absztrakt ellenzéki szavazatok helyett kizárólag konkrét és reális kormánypárti szavazatok kerülhetnek, amikor a Strunga pártja

Az új jugoszláv kormány

A Jugoszláviában röviddel ezelőtt bekövetkezett belpolitikai változások nem érték váratlanul a nemzetközi közvéleményt. A kormányváltás nem valamelyes ujjongóan teremtett politikai helyzet meglepő következménye, hanem egy természetes politikai fejlődés színteréje. Sőt mi több, nem is olyan jelenség, amelyet Sándor király halála idézett elő, hanem egy olyan adottság, amely felé már a király uralkodásának utolsó szakában orientálódott a jugoszláv politikai élet. Tévedés volna azt hinni tehát, hogy a Jęftics-kormány megszakítása volna az egyesítési törekvéseknek, amelyek az elhunyt uralkodót a belpolitikában vezették. Ellenkezőleg, ez a kormány inkább Sándor király eszméinek prompt megvalósítását jelenti.

1929 január 6-án Sándor király saját kezdeményezéséből végetvetett egy olyan politikai periódusnak, amely veszélyeztette nemcsak az egységet, de magának a délszláv államnak a létét is. Jugoszlávia nem engedhette meg magának a luxust, amelyet más államok egykor megengedhettek maguknak, hogy tudniillik évszázados harc középpontjában álljon a nemzeti egység kérdése körül, állandóan számolva a külső veszedelmek kockázatával is. A király olyan politika szükségességét vetette fel, amely eltávolítja a nehézségeket a nemzeti egység utjából. Hatalmas, erőteljes és egységes államot szeretett volna diktatórikus rendszernek eredményeképp látni az uralkodó. Es a politika eredményei annál jelentőségtelesebbek, minthogy a gazdasági világválság Jugoszláviára is igen komoly kihatással volt és a nemzetközi helyzet a mindenkor jugoszláv kormány figyelmének jelentős részét kötötte le.

A régenstanács, midőn a király végrendeletének értelmében a kiskoru II. Péter király nevében átvette az államhatalom irányítását, proklamációban jelentette be, hogy folytatni fogja Sándor király vonalát. A király unokaöccse: Pál herceg az utóbbi időben informálva volt Sándor királynak az állam reorganizálásával kapcsolatos összes terveiről. Ezek között szerepel az a gondolat is, hogy meg kell teremteni a politikai elfeltételeit egy olyan belső megegyezésnek, amely az egységes jugoszláv állam gondolatának alapján állva, megadja a lehetőséget az együttműködésre azoknak az ellenzéki szervezeteknek, és főleg a horvát politikai organizációknak is, amelyek a diktatura bevezetése után távol tartották magukat a kormányzás fellöszésétől. Sándor király azt is remélte, hogy fel fognak bukkaoni olyan új emberek és politikai csoportok, amelyeknek közreműködésével el lehet majd jutni a jugoszláv belpolitikai élet normalizálásához. Ezzel kapcsolatban Sándor király főleg külügyminiszterére, Jęftics-re számított, mint aki távol tartotta magát a belpolitikai harcoktól és akiben teljes mértékben megbízott. Csak a lázas külpolitikai események késleltették Jęfticsnek ezzel a küldetéssel való felruházását.

A marseillei merénylet két szempontból siettetett Sándor eme szándékainak megvalósítását. A marseillei tragédia oly mély benyomást tett a diktatúrával szemben álló politikusok egy részére, hogy ezeknek és a mögöttük álló erőknak az aktív politikai életbe való bevonása lehetségessé vált. Másrészről a nemzetközi helyzet sür-gősen szükségessé tette a belső állandóságot és konszolidálódást. Kedvező lehetőségek nyíltak meg tehát Sándor király programjának beteljesítésére. Az a tény, hogy a változások nem azonnal Sándor király eltemetése után következtek be, azzal magyarázhatók, hogy a régensek időt akartak

nyerni, hogy tájékozódhassanak az országban uralkodó áramlatokat illetően, másrészt meg kellett várni a genfi jogszólav panasz ügyének likvidálását. Az időközben eltelt két hónapot alaposan kihasználták. Informatív jellegű tárgyalások folytak mindazokkal a politikusokkal, akik Sándor király életében ellenfelei, sőt ellenségei voltak az uralkodó politikai rendszernek. Egyes szervezetek, amelyek körül különösen fiatal erők csoportosulnak és amelyek jogszólavokat és horvátokat egyaránt magukban foglalnak, felfokozták tevékenységüket. Zágrábi és belgrádi intellektuelek memorandumot tettek közzé, melyben békére és egységre hívták fel a lakosságot.

A terv konkrét végrehajtása mindenesetre magával hozta a mindennapi politikai élet azon nehézségeit, amelyek mindannyiszor felbukkannak, valahányszor precíz személyi kérdések kerülnek napirendre. Az a szándék, hogy a belpolitikai béke helyreállítását egy a belpolitikai új személyre, Jęticsre bizzák, nem a legkedvezőbb fogadtatásra talált egyes, magához a kormánypárthoz tartozó személyiségek részéről. A kormányválság kirobbanásának első napjaiban világosan megnyilatkoztak ezek az elégedetlenségek. További nehézségek merültek fel Jętics tárgyalásai során, amikor is a volt radikálisok egy csoportja, amellyel Jętics aktív módon szeretett volna közreműködni, oly feltételeket állított a kormányban való képviseltetés és a tárcák száma és elosztása kérdésében, hogy a tárgyalások negatív eredménnyel végződtek a radikálisokat és Korosecz dr.-t illetően, aki az előzőkkel szolidaritást vállalt.

Jętics korlátlan megbízást kapott a régensztanáctól, amelynek teljes bizalmát élvezi és ez lehetővé tette az új miniszterelnöknek, hogy különböző politikai erőket vonjon be kabinetjébe. A volt radikálisok számottevő a bizalommal, mely Jęticset a felsőbb körök részéről kíséri, elhatározta, hogy egyik vezetőjét, dr. Sztójadinovicsot mégis a kormányba küldi és annak támogatását nyújtja. Petár Zsifkovic tábornok, a január 6-i diktatura volt miniszterelnökének támogatásával és a jelenlegi kormánytöbbség egy részének segítségével Jętics néhány új személyiség közreműködését is megnyerte a maga számára. Első proklamációjában Jętics kihangsúlyozta, hogy kormánya együtt működik olyan elemekkel is, amelyek technikai okokból nincsenek a kabinetben képviselve. Rámutatott arra, hogy ezen elemekkel folytatott tárgyalások során nem merültek fel véleménykülönbségek a jogszólav állam megszervezését, és a jogszólav nemzeti politika szélesebb vonalait illetően. Az érvényben lévő alkotmánynak megfelelően 1935-ben skuptsina-választások lesznek Jugoszláviában. E választások során ki fog derülni, hogy a Jętics által inaugurált új belpolitikai korszak csakugyan döntő lépést jelent-e a mult likvidálása és egy új éra megteremtése felé.

Comunitate izr. ort. autonomă din Cluj.

No 5—1935.

Pályázati hirdetmény pászkszállításra

Hitközségünknek szüksége van az 1935. évi idényre mintegy 300 métermázsas gépi és kézi pászokra.

Részletes feltételek megtehetőek a hitközség Titkári Hivatalában Str. Dubalarilor 1. sz. a. Ajánlatok csakis az ugyanott díjtalanul kapható ajánlati úrlapon adhatók be f. hó 15-éig.

Cluj, 1935 január hó 2-án.

Az Elnökség.

Keresünk megvételre jó, üzembépes állapotban levő

PASZKAGÉPBERENDEZEST.

Ajánlatok a berendezés részletes leírásával és a napi teljesítőképesség megjelölésével fenti címen adandók be ugyancsak e hó 15-ig.

— Machado volt kubai elnök elhagyta Németországot. Berlinből jelentik: Machado volt kubai elnök hír szerint elhagyta Németországot és Svájcba utazott mert híreket kapott arról, hogy a kubaik különítményt küldtek élete elleni merénylet elkövetésére.

SELECT Paula Wessely és Willy Forst

kiváló művészpár legújabb alkotása.

TÁNC! ZENE! ELEGANCIA! POMPA! FÉNY! SZERELEM!

Igy végződött egy szerelem..

Rendkívüli sláger, csodás rendezéssel. Jobb, mint a „Bécsi bál”.

Nyilvánosságra került a Ben Gurion és Jabotinszki által Londonban aláírt cionista békeegyezmény szövege

A Histadrut és a revizionista munkásszervezet munkaviszonyainak szabályozását írja elő a 13 pontból álló egyezmény

Jeruzsálem, január 5. A Histadrut Haovdim, az általános palesztinai zsidó munkásszervezet vezetősége közzétette azt az egyezmény-tervezetet, melyet Londonban Ben Gurion és Vladimir Jabotinszki kötött az általános zsidó munkásszervezet és a revizionista munkásokat egybefogó „Nemzeti Munkásszervezet” viszonyának szabályozására.

Az egyezménytervezet, melyet a Histadrutnak kell még jóváhagynia, a következőképpen hangzik:

1. A Histadrut és a „Nemzeti Munkásszervezet” egyezményt kötnek, mely igazságos munkaosztást, a munkafeltételek megvédését és a két szervezet tagjai egymás közötti viszonyának jobbátételt hivatott biztosítani a zsidó munka és a cionista mű erősítése céljából Palesztinában.

Mindkét szervezet közös megegyezés alapján állapítja meg a munkaosztás szabályozását, hogy az összes munkások egyenlősége biztosítva legyen egy bizonyos rend meghatározása szerint, melyre nézve még meg kell egyezniük.

2. Mindkét szervezet kötelezi magát, hogy a munka felvételénél nem fognak konkurrálni egymással a munkafeltételek megfontolásával.

3. Mindkét szervezet minden eszközzel azon lesz, hogy a zsidó munkát a városi és falusi zsidó gazdaság minden ágába bevezessék.

4. Mindkét szervezet a reális lehetőségek teljes mértékében közösen fogja lehetővé tenni tagjaiknak a munkahelyekre való koncentrációját.

5. A munkaosztás minden munkahelyen közösen megállapított kulcs alapján fog történni.

6. Mindaddig, amíg megalakul egy mindkét fél által akceptált munkahivatal, mindkét szervezetnek jogában áll saját munkahelyeit fenntartani.

7. Mindkét munkahivatal titkárai időről-időre találkoznak a közös munkahelyeken, hogy végrehajtsák a két munkahivatalnál regisztrált munkások közötti munkaosztást, az előre megállapított alapelvek szerint.

8. Abban az esetben, ha a két munkahivatal megbízottjai valamely kérdésben nem tudnának megegyezni, egy a kérdést az országos bizottsághoz utalják át.

9. Az országos bizottság a két szervezet egy-egy tagjából és egy harmadik döntőbíróból áll, melyet közösen választ meg a két fél.

10. Olyan munkahelyen, ahol az összes munkások az egyik szervezethez tartoznak, vagy ahol a másik szervezet tagjai a munkahelyen dolgozó munkások összességének legfeljebb ... %-át teszik ki (a % arányt az egyezmény aláírása alkalmával fogják megállapítani) — az ilyen munkahelyeken az a szervezet állapítja meg a feltételeket, melyek mellett sztrájk proklamálható az illető munkahelyen, mely szervezethez a többség tartozik és a másik szervezetnek nem áll jogában a sztrájk befejezéséig munkásokat küldeni az illető munkahelyre.

11. Olyan munkahelyen, ahol a második szervezet tagjainak száma a munkahelyen dolgozó munkások összességének ... %-át teszik ki, nem proklamálható a sztrájk, — (amennyiben azt a második szervezethez tartozó kisebbség követeli) mindaddig, amíg nem tesznek javaslatot a munkaadónak egy választott döntőbíróra nézve.

Ha a munkaadó ezt a javaslatot elveti, vagy nem akarja végrehajtani a döntőbíró ítéletét, a többségnek jogában áll sztrájkot proklamálni, mely ilyen esetben a kisebbségre is, vagyis mindkét szervezet összes tagjaira egyformán kötelező erővel bír.

A kisebbségnek három esetben semmi szin alatt nem áll jogában megakadályozni valamely sztrájkot:

a) ha a munkaadó azt a kikötést állítja a munkással szemben, hogy nem lehet egyik szervezetnek sem a tagja;

b) ha a munkaadó a munkások hozzájárulása nélkül leszállítja a munkabért és a bércsökkentéssel nem akar várni, míg az ügyet döntőbírósnak utalják át;

c) ha a munkaadó a munkások véleménye szerint indokolatlanul bocsát el munkásokat és nem akar várni az elbocsátással, míg döntőbírósg bírálja el az ügyet.

12. Mindkét szervezet képviselői időről-időre találkoznak, hogy megbeszéljék a közös munkakérdéseket és erősítsék a kölcsönös megértést és bizalmat a munkások összességén belül.

13. Ez az egyezmény érvényben marad mindaddig, míg a jövű összes gazdasági tényezői és összes irányzatai megalakítják közös gazdasági tanácsukat, mely megegyezés alapján munkatörvényt bocsát ki, mely biztosítja a zsidó gazdaságokban a kölcsönös munkaszervezők helyreállítását, a megfelelő munkafeltételek szabályozását, és egyenként döntőbírósg beállítását, valamint egyéges munkahivatal teremt.

Ez az egyezménytervezet élénk vita tár-

gyát képezi úgy a Histadrut, mint a revizionisták körében. Amíg csak verziók keringtek az egyezmény tartalmáról és annak szövege nem lett publikálva, mindkét táborban éles ellenzék volt az egyezménynek. Az egyezmény szövegének nyilvánosságra hozatalával a feszültség láthatóan enyhült úgy a munkáspárti, mint a revizionista táborban. Miután a revizionista pártból kilépett a szélsőséges palesztinai revizionisták frakciója, melynek élén Achi Meir és Uri Zwi Grinberg állnak, valószínű, hogy a pártban maradt többség magáévá fogja tenni a Jabotinszki által aláírt egyezményt. A munkáspárt frontján a helyzet még nem tisztázódott. A londoni megállapodás ellen különösen a Hasomér Hazair fejtett ki éles agítációt, de magában az általános munkáspártban is erős ellenzék támadt az egyezménynek. Magánjelentés szerint az egyezmény ellenzéké és a Histadrut hivatalos vezetősége között közeledés történt az utóbbi napokban és Ben Gurion személyesen informálta az ellenzék képviselőit a londoni tárgyalások lényegéről. Állítólag a Hasomér Hazair ajánlatot is tett az általános munkáspárt vezetőségének a párttal való egyesülésre nézve, bizonyos feltételek mellett. Illetékes körök remélik, hogy rövidesen sikerülni fog egyéges platformra hozni az egész munkáspártot a londoni egyezmény kérdésében.

Uránia Mozdó

ESZKIMÓ

hatalmas film, különleges rendezéssel, Péter Freuchen regénye nyomán, mely az eszkimók rendkívüli küzdelmekkel tei életét mutatja be. Főszerepekben csakis benszülöttek.

Földrengés rázta meg Kelet-Hollandiától Sztambulig Európa főbb országait

Törökországban, Bulgáriában, a Ruhr-vidéken és Hollandiában pusztított a földrengés

Sztambul, január 5. Tegnap háromszor is földrengést észleltek a városban és környékén. A földrengés különösen a környező falvakban okozott nagy pánikot. Az utolsó földlökést 18.20 perckor észlelték és az igen heves volt. A földrengés Bulgária délkeleti részében is észlelhető volt.

Egyidejűleg a Ruhr-vidéken is földlökéseket észleltek. Aachenben is volt földrengés.

Több szakértő a földmozgást annak tulajdonítja, hogy felhagyott bányáuregek összedomlottak.

Hágal jelentés szerint Kelethollandia több pontján földlökések voltak érezhetők. A legéresebb volt a rengés Venloóban, ahol a szobákban képek estek le a falakról az öt másodpercen át tartott földmozgás tartama alatt.

Volt miniszterek, inspektorok és tábornokok a vagyonellenőrzési bizottság előtt

A törvénytelenül meggazdagodottaknak csak elenyésző része kerül bíróság elé

Bucuresti-Bukarest, január 5. (Az Uj Kelet tud.) Az egyik fővárosi lap érdekes kimutatást közöl a vagyonellenőrzési törvény alapján 1934-ben indított perekről. A kimutatás nem tulajdonos terjedelmes, mert bár az ország valóságos roskadozik azoknak sulya alatt, akik közhivatásuk teljesítése közben meggazdagodtak, ezeknek csak egy egészen kis százaléka került szembe a vagyonellenőrzési törvény szigorával.

1934 során az ismertebb nevi politikusok ellen adtak be feljelentést. Majd Iorga önmagát jelentette fel a legfőbb semmitőszékhez, kérve vagyonának kontrollját. Az év krónikájába tartozik Dimitrescu tábornok, volt esendőfőparancsnok, aki a vagyonellenőrző bizottság elöl — a terhére rótt bizonyítékok alapján — bíróság elé került. D. I. Niculescu volt bukaresti alpolgármester, C. Argescu pénzügyi ellenőr, S. T. Mihailescu volt pénzügyi államtitkár és Grigore Constantinescu-Corneanu kataszteri főellenőr, akiknek ügyében a vagyonellenőrző bizottság alaposnak találta az illegális meggazdagodás gyanúját és bíróság elé küldte őket. Ugyanerre a sorsra jutottak Nicolae Strajan volt törvénytörési bíró, Al. Georgescu rendőrkomszár és George Pandele mérnök, Paul Teo-

doru pénzügyi felügyelő, I. Roban, Bukarest fővárosi polgármesteri főtitkára, George Popovici, a „Census“-krematórium igazgatója, C. Opran, a Casa Padurilor volt adminisztrátora, Paul Ghilorteanu és George Vasilescu állomásfőnökök, N. Irimescu vasúti mérnök és Ernest Neiger-Nitescu, az állami sorsjátékroda tisztviselője ügyében ad akta teték az iratokat.

A bukaresti lap a feljelentettek csekély számát azzal magyarázza, hogy a törvény jelenlegi megfogalmazásában túlságosan nagy kockázatot jelent a feljelentő számára.

Bársony Rózsi

világsikere után ismét a színpadon. Naponta az

Én és a kisöcsém

kettős címszerepében a budapesti

Fővárosi Operett-színházban

Mit Román

Bucuresti-Bukarest, az elmúlt esztendő vezető országos gyász. A szinajai gyilkosság tere volt az országban január 1-én hozták fekete gyászba öltözött fátóval voltak bevonva. A liberális párt, a korábbi kormány elnökét, a kormányelnök nélkül. Három napig dr. A. miniszterelnök, majd király a fiatal Tataru élére, Dinu Bratianu kompenzálták.

Az új kormány a alatt minden erejét visszavonja az ország zsel és vassal véget h szervezeteknek, amely orgyilkosságtól sem

Rhe

Csináljon egy t

A Togat-tabléta által mérgeket Hasonló biztos Csúsz-Idégsz és mindenn A Togat biztos Minden gyógyszerár és Lei 130.- A Togat

Viktor Iamandi ak bátor kézzel nyit b alatt naponta kapta

Ebben a nyomaszt a román főváros a gátását, amelyet má tani.

Az új miniszterek magával a fiatalos kának. Ugyanaz a d fejt a liberálisok parasztpárti kormány Dinu Bratianu a vér lok képviselője köze amely azonban soha kéj, amely komot hetne elő.

Valóban február v szóhoz a Sassu meg kormányba. Ugyana ze Xení csak tárca jut.

Márciusban fontos nik, dr. Lupu hivat rasztárba, amelyet gyott el. Néhány el kész vezetése alatt parasztpártot.

Áprilisban a királ törvényt s ezzel vég manak. Ugyanebben

Mi történt a múlt évben Románia politikai életében?

Bucuersti-Bukarest, január 5. Első napjait az elmúlt esztendőnek a Duca halálát követő országos gyász drapériái árnyékolják. A szinajai gyilkosság után szomorú szilvesztere volt az országnak. Duca holttestét 1934 január 1-én hozták el Szinajából. Bukarest fekete gyászba öltözött, a lámpák égtek és fátyollal voltak bevonva.

A liberális párt, amely alig pár héttel előbb vette át a kormányzást pártelnök, kormányelnök nélkül maradt, tanácstalanul... Három napig dr. Anghelescu, az ország miniszterelnöke, majd váratlan fordulattal a király a fiatal Tatarescut hívja a közügyek élére, Dinu Bratianu a pártelnökséggel re-kompenzálták.

Az új kormány a következő két hónap alatt minden erejét arra koncentrálja, hogy visszaadja az országnak a nyugalomát. Tűzzel és vassal véget kellett vetni azoknak a szervezetteknek, amelyek céljaik eléréséért az orgyilkosságtól sem riadtak vissza.

Titulescu hatalmas külpolitikai expozeját a kamara előtt. Április vége felé hozza meg tételét a hadbíróság a három szinajai merénylő fölött, akik életfogytiglani kényszer-munkára küldetnek. A többi vádítottakat felmentik.

Ostromállapot és cenzura. Április 8-án leleplezik a Percup-féle összeesküvést. Az összeesküvőket miután 10 évi fegyházra ítélik a hadbíróság, a Malmaison kaszárnya udvarán drámai külsőségek közepette lefokozzák.

Májusban politika szövetség jött létre Averescu marsall és George Bratianu között. — majd a katonai előleptések körüli bajok miatt a kormány rövid krízisen esik át, de kiderül, hogy Averescu marsall, inkább készült a kormány átvételére, a kormány a helyén marad, csupán Uica tábornoknak kell lemondania tárcájáról.

A rövid krízis után, a munka, egészségügyi és közoktatásügyi kultuszminisztériumok ketté szakadnak. Nistor és Lapedatu tárcanélküli miniszterek, tárcákhoz jutnak.

A rövid nyári rendkívüli szesszió alatt megszavazzák a törvényt, amely teljhatalommal ruhazza fel a kormányt, a törvény azonban nem vezet pozitív eredményre, mert a tisztviselők elbocsátását és az állami aparátus

leegyszerűsítését célzó dekrét-törvényeket nem lehet keresztülvinni.

Nyugodt nyár után októberben egészen váratlanul megindog a kormány helyzete, Tatarescu váratlanul benyújtja lemondását. Ezt azonban már megelőzte Titulescu külügyminiszter lemondása.

A krízist a marseillei tragikus események oldják meg. A külpolitikai események nyomása alatt Titulescu visszavonja lemondását és belép a nyomban megalakult Tatarescu kormányba, amelyben az iparügyi tárcánál Manolescu Strunga, Iamandi és Pop Valér tárcanélküli miniszterséghez jutnak, két új, alminiszterrel szaporodik a kormány, közülük Titeanu Iamandi helyét foglalja, Xeni benyújtja lemondását. Mavrodí meghal.

A kormány újult erővel lát neki a munkának. Megindul a belföldi köicsónakció, de a politikai élet érdeklődésének középpontjában a Bentoiu-féle Skoda-jelentés áll, amely Cihoski, Popovici és Romulus Boila vád alá helyezését javasolja. Calinescu ellenjelentése keveset változtat a helyzeten. A liberális és a nemzeti parasztpárt között mind jobban kifeleződik a harc.

Közben a nemzeti parasztpárt felkészül a harcra, de Maniu és Vaide között Mihailache minden igyekezete ellenére sem áll helyre a béke. Végül is Maniu kilép a párt állandó választmányából és visszavonul Badacsonyba, ahonnan az ugynevezett alkotmányos front akcióját irányítja. Az utóbbi időben Bratianu György is az oldalára állott.

A karácsonyi szünet újból alkalmat ad Tatarescunak arra, hogy összeszedje hadait s aránylag meglehetősen nyugodt atmoszférában vezesse át őket az új évbe. (h. o.)

Nem hosszabbítják meg a Franciaországba menekült német emigránsok tartózkodási engedélyét

A Franciaországba emigrált német zsidók — magukkal vitték a zsidó sorsot. A francia kormány Hitlernek akar kedveskedni

Párizs, január 5. A Le Journal közli, hogy a Quai d'Orsay rendeletet továbbított az illetékes hivataloknak, melyben utasítja őket, hogy a Németországból bevándorolt, illetve az onnan emigrált és Franciaországban letelepedetteknek tartózkodási engedélyt, valamint munkaengedélyt a jövőben ne hosszabbítsák meg. A francia lap a hírrel kapcsolatban a következőket írja többek között:

Amikor közel két évvel ezelőtt ezrével menekültek át a Rajnán azok a németek, kik Hitler birodalmában egy és más ok miatt nem érezték magukat jól, mi a legmesszebbmenő szívéllyességgel fogadtuk a szerencsétlen menekülteket. Akkoriban a német birodalmi sajtó szemünkre hányt, hogy csak azért éleltük oly barátságosan a keblünkre a menekülteket, mert tekintélyes vagyonekat csempésztek át a határon Franciaországba. Ez természetesen nem volt igaz, hiszen Párizsban és a különböző vidéki városokban számos segélyhelyet kellett létesítenünk, azonkívül előtűnk fekszik a belügyminisztérium kimutatása, mely szerint a francia állam a német emigránsok segélyezésére közel husz millió frankot adott ki. Ezt az összeget sohasem hánytuk volna fel, elvégre felebaráti kötelességet teljesítettünk akkor, amikor a szerencsétlen szenvedőket és nélkülözőket első segélyben részesítettük. A pénzügyi segítségünk azonban nem is volt olyan súlyos, mint az, amelyet társadalmi uton juttattunk a menekülteknek. Munkaalkalmakat teremtettünk a számukra és igen sokszor előfordult, hogy honfitársaink hátrányos helyzetbe kerültek az emigránsokkal szemben, ha elhelyezkedésről volt szó. Tagadhatatlan, hogy a német emigráns egyidőben valóságos divat volt nálunk, viszont az is tagadhatatlan, hogy a németek nálunk pontosan úgy viselkedtek, mintha valamely gyarmatra érkeztek volna meg, melyet most akarnak megismertetni a civilizáció és a kultúra áldásával.

Életformáinkkal nem voltak megelégedve, kifogásolták társadalmi szervezettségünket és sok mindenre meg akartak tanítani bennünket. Érthető, hogy ilyen körülmények között hamarosan kimentek a németek a divatból és az utóbbi időben már

nem nyilvánult meg velük szemben az a barátságos szellem, mint az emigráció mézesheteiben.

Hatóságaink ma kissé szigorúan bánnak el ezekkel az emigránsokkal, akik lapjaikban máris arról írnak, hogy a francia kormány magatartása mögött politikai húzódik meg. Egyenesen azzal gyanúsítják meg a kormányt, hogy Hitlernek akar kedveskedni akkor, amikor megvédi a francia állampolgárok érdekeit és a még fellelhető munkaalkalmakat francia állampolgárok számára tartja fenn.

Kétségtelen viszont az is, hogy a német emigránsok nagy része nehéz helyzet előtt áll. Sokan egzisztenciát tudtak maguknak teremteni Franciaországban, vannak azonban számosan, kik még ma is a különböző segélypénztárak támogatását élvezik. Ezeknek a szerencsétleneknek, ha megszüntetik a tartózkodási engedélyüket, a legrosszabbak a kilátásaik. Németországba nem mehetnek vissza, máshová nem vándorolhatnak tovább, mert ehhez nincsen pénzük, itt tehát a kormánynak módosítani kell rendelkezését. Alaposan felül kell vizsgálni: milyen elemeknek adunk menedékhelyet és kiket utasítunk ki? Híven megőrizzük a nemzetközi szolidaritás eszméjét, de alkalmazkodunk a megváltozott viszonyokhoz és szem előtt tartjuk érdekeinket.

A francia lap hangja szomorúan jellemzi a Franciaországba menekült német zsidók helyzetét és jellemző a mai európai szellemre is. Világos dokumentuma annak, hogy a Franciaországba emigrált zsidók magukkal vitték a zsidósorsot is és a helyzetükből fakadó könyörtelen törvények ki-termelték Franciaországban is a gyűlölet ellenük. Szomorú dokumentuma annak a cionista meglátásnak, amely a német emigráció első napjaiban figyelmeztetett már arra, hogy a nyugati országok csak ideiglenes állomásaik lesznek a kényszerű német-zsidó vándorlásnak.

Véget ért a rio de janeiro postakalmazottak sztrájkja. Londonból jelentik: Rio de Janeiroban véget ért a postakalmazottak bérkérdések miatti ellentétkeiből keletkezett sztrájkja. A kereskedelmi tengerészeti munkásai és a közúti forgalom alkalmazottai még sztrájkolnak.

A harmadik Haléwy

A zsidó kulturtörténelemben érces, sokat jelentő hangja van a Haléwy névnek. Heinét megelőzőleg Juda Haléwynak hívták a legnagyobb zsidó lírikust, a tizenkilencedik század egyik legnagyobb zsidó muzsikusa, a „Zsidónó” szerzőjét szintén Haléwynak nevezték.

Sarah Haléwy, akivel tegnap este egy meghitt kis művésztársaságban voltam együtt, nem lírikus, nem is zeneszerző. Talán több ezeknél, talán kevesebb: maga a megtestesült lyra és a megtestesült muzsika. Éle költemény.

Ha nem volna olyan tehetséges, mint amelyen, akkor is úgy hatna, mint valami művészi reveláció. A mosolyában az „Ezekek énekének” varázsa csillog: égő, fojtott tűzi fekete szemében a yemeni asszonyok rajongó bánata ül.

Hibás német beszéde furdalt zergék bájos buzdácsolásához hasonlított, de amikor héberül és arabul beszél: mintha a Jordán vízcséséinek zenéjét zendítene a szava.

Ahogyan hajdan munkában fáradó, bágyadt virágra emlékeztető kezét lassan fel-

emelt, majd leejti: ebben a mozzanatban évezredek kulturája, fájdalma, fojtott ujjongása nyilatkozik meg.

Sarah Osnat Haléwy emellett kivételes egyéniségű magánember is: intelligens, hozzáértő, a férfi-ravaszság és zavarba hozási tendenciák akadályain könnyedén buvik át.

Kelet varázsa nyugateurópai értelemmel párosulva, modern öntudattal felruházva: ez Sarah asszony, a yemenita-zsidó művésznő, aki most erdélyi előadói turnéján először Kolozsvár közönsége előtt fog bemutatkozni a Magyar Színházban.

Hallottam héber dalokat dudolni, láttam önkénytelen mozdulatait és székepiszra hajló kedélyem és mindazok kedélye, akikkel együtt volt: egyszerre átmelegedett, színessé vált, hangulatokban oldódott fel.

Sarah Osnat Haléwy kétségkívül a legnagyobb zsidó előadónő, aki ma Kelet és Nyugat szinpadain ágál. Nemcsak tehetséges teszi azzá, hanem egyéni varázsa is.

Sikere minden bizonytalansággal szemben a harmadik Haléwynak, aki ha nem is fog alkotni halhatatlan remekműveket, de ő maga remekmű, amelyet a Teremtő csak kivételesen és jókedvében alkot. (s. l.)

Meghalt Nagyvárad utolsó kisebbségi táblabírája. Nagyváradról jelentik: Ma délután 12 órakor hivatali szobájában szívizmi hűdés következtében váratlanul meghalt dr. Haász József táblabíró. Nagyvárad kisebbségi társadalmára nagy szeretettel és megbecsüléssel vette körül a puritán jellemű nagybírót, aki 14 éve működött a nagyvárad-i táblán. Halála általános részvételt keltett.

Rheumát

biztosan gyógyít

Togal

Csináljon egy teljes Togal-kurát!

A Togal-tabletta a húgysavak oldása által mérgeket távolít el a testből!
Hasonló biztos hatása a Togal-tabletta Csúz * Idegzsába * Spanyolnátha és mindennemű főfájás esetén.

A Togal biztos gyógyulást jelent. Mindenyórgyszámban és drogériákban. Lei 52.- és Lei 130.- A Togal-tablettát svájci készítmény.

Viktor Iamandi akkori belügyi alminiszter bátor kézzel nyúlt bele a viperafészekbe, miáltal naponta kapta a fenyegető leveleket.

Ebben a nyomasztó atmoszférában fogadja a román főváros a bolgár királyi pár látogatását, amelyet már nem lehetett elhalasztani.

Az új miniszterelnök, a fiatalságot hozza magával s fiatalos energiával lát neki a munkának. Ugyanaz a dualizmus úti fel azonban a fejét a liberálisoknál is, amely a nemzeti parasztpárti kormányzást tette lehetlenné. Dinu Bratianu a vének és Tatarescu a fiatalok képviselője között feszültség észlelhető, amely azonban soha nem ölt olyan méreteket, amely komoly kormánykrízist idézhetne elő.

Valóban február vége felé a vének jutnak szóhoz s Sassu meg Teodorescu belépnek a kormányba. Ugyanakkor Ducának a jobbkeze Xeni csak tárcanélküli miniszterséghez jut.

Márciusban fontos politikai esemény történik, dr. Lupu híveivel beolvad a nemzeti parasztpártba, amelyet nyolc évvel előbb hagyott el. Néhány elégedetlen híve Alexe kézikész vezetése alatt megalakítja a keresztény parasztpártot.

Áprilisban a király szentesíti a konverziós törvényt s ezzel véget vet egy súlyos problémának. Ugyanebben a hónapban tartja a

szerilem..

dezzéssel. Jobb,

istadrut, mint a rev... Amig csak verziók ke... tartalmáról és annak... kálva, mindkét tábor... az egyezménynek. Az... nyilvánosságra hoz... thatóan enyhült egy a... revizionista táborba... pártból kilépett a szél... vizionisták frakciója... bir és Uri Zwi Grin... hogy a pártban ma... fogja tenni a Jabo... vezményt. A munkás... még nem tisztázó... apodás ellen különösen... ett ki éles agitáció... nos munkáspártban is... az egyezménynek. Ma... egyezmény ellenzéke... os vezetősége közöt... bbi napokban és Sen... informálta az ellenzék... tárgyalások lényegéről... hazair ajánlatot is tett... ért vezetőségének a... re nézve, bizonyos f... s körök remélik, hogy... egységes platformra... sfrontot a londoni

dezzéssel, Péter... mely az eszki... tel teli életét mu... kákis benszűtöttek.

Kelet-Európa

vidéken... ngés

ogást annak tulajdo... bányaterek össze...

Kelethollandia több... ak érezhetők. A leg... enlooban, ahol a szo... falakról az öt má... földmozgás tartama

pornokok... lótt

kerül bíróság elé

I. Roban, Bukarest... tükára, George Po... tórium igazgatója... lor volt adminisztrá... és George Vasilescu... escu vasuti mérnök... etu, az állami sors... gyében ad akta tet...

elentettek csekély... sa, hogy a törvény... sában tulságosan... feljelentő számára.

Rózszi

et a szinpadon... az

söcsém

n a budapesti

Operett-ban

KÉRJEN 59 LEIÉRT A D Y SELVEN HARISNYÁT

SPORT

Epilógus

Olaj-Kolozsvár, január 5. (Az Uj Kelet tud.) A Balkán Kupa idei tornájával lapunk tegnapi és tegnapelőtti számában részletesen foglalkoztunk. Ismertettük azokat az okokat, melyek a román labdarúgás kudarcát előidézték, valamint aprólékosan mutattunk rá a tornán résztvevő, román csapatot irányító szövetségi kapitány hibáira. Ezuttal néhány általános kérdést szeretnénk érinteni.

Minden tulás nélkül megállapítható, hogy az idei Balkánidá tipikusan — balkáni volt. Aligha fordult még elő a sport történetében olyan torna, amelyet annyi incidens, annyi veredezés tarkított volna, mint az athéni Balkánidát. A legenyhébb foult elég volt arra, hogy a pályán tartózkodó közönség behorogjon a játéktérre és az ottartózkodó játékosokat tétlenségben inzulálja. És ebben nem volt kivétel a közönség és rendezőség, sőt rendezőség között sem. Így például a jugoszláv-román meccsen egy kapuelőtti kavargás alkalmával a jugoszláv kapus öklével leretette Dobayt. Erre a behorogó közönség és rendezőség úgy összeverte a jugoszláv kapust, hogy azt hordágyon kellett a pályáról levinni. Ugyancsak szomorú fényt vet a torna erkölcsére a bolgár-görög meccsen történt incidens. A hazai közönség a görögöket ért vereségért a játékevetőt tette felelőssé, akit mérkőzés közben olyan fenyegető magatartással kísérték, hogy az szegény a féltében kivételes szerencsének tartotta, hogy öltözőjéig épen eljuthatott. Alighogy azonban beért szobájába, amikor berohant a görög kapus, aki őt ott alaposan helybenhagyta. És a második féltében tovább védett, mintha semmi sem történt volna.

A futball mai nivójára, a sportágak között elfoglalt pozíciójára, valamint népszerűségére való tekintettel nem sok dicsőséget jelent az abban résztvevő nemzetekre a torna laza szálakból szőtt fegyelme.

A Balkánidával kapcsolatosan külön fejezetet érdemel annak rádióközvetítése. Ismeretesen a bukaresti rádió a román válogatott mindhárom mérkőzését közvetítette. Az első két közvetítés technikai szempontból mélyen alatta maradt a várakozásnak. A harmadik technikai szempontból már megközelítette a megkívánt nívót.

Maga a közvetítés azonban szürke, unalmas és bosszantóan primitív volt. Egy sportesemény konferálása színes, hangulatos, szellemes és olyan kell legyen, hogy azt az is élvezettel hallgathassa, aki esetleg a közvetítésre kerülő sportot nem is ismeri, vagy egyáltalán nem sportember. Míg a Balkánidá közvetítése számtalan sportbarátunk vette el a kedvét, ha nem is a labdarúgástól, de annak rádióval való hallgatásától biztosan. Ezért pedig kár százszázakat költeni. (w—)

A Haggibbor újjászervezett ökölvívószakosztálya január 27-én lép a nyilvánosság elé egy háziverseny keretében. A versenyre azonban meghívást nyert a KKASE ökölvívógárdája is, amely ugyancsak bemutatót fog játszani. A Haggibbor ökölvívógárdája háziversenyének egyébként egy igen fontos célja is van. Az ezen mutatott formák alapján fogják kiválasztani azokat az ökölvívókat, akik a Makabiada selejtezőversenyére kiküldve lesznek.

A tél folyamán is állandóan nyitva marad egyre szaporodó vendégeink kívánságára a FAMILIA kóser vegetárius étterem Kolozsvár, Unió-u. 10. (háttal az udvarban), ahol Schwartz Ignácné szakavatott vezetése alatt közzismerten a legízletesebb ételek készülnek. Diétásoknak speciális ételek.

Írógép és töltő-follak

Javítását szakszerűen végezzük. Sokszorosításokat izékes kivitelben készítünk.

FEHÉR

Írógép és töltőfoll vállalat Str. Reg. Maria 2. Telefon: 11-09.

KÖZGAZDASÁG

Január nyolcadikán kezdődnek meg a román-német és a román-holland gazdasági tárgyalások

Evian államtitkár vezeti a román bizottságot Berlinbe és Hágába

Bucuresti-Bukarest, január 5. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A kereskedelmi minisztérium, mint ismeretes, kinevezte azt a bizottságot, amely Németországgal és Hollandiával kell kereskedelmi tárgyalásokat folytatson és külkereskedelmi, valamint fizetési egyezményt létrehozson.

A küldöttség vezetője Evian, a kereskedelmi és iparügyi minisztérium főtitkára, tagjai pedig Marian, a Nemzeti Kivitel Intézet igazgatója és Constantinescu a vámhivatalok vezérigazgatója. Résztvesz a bizottságban ezenkívül még egy Banca Nationala megbízott is.

A tárgyalásokat január 8-án kezdik el Berlinben és ezek befejezése után a román bizottság Hágába utazik, ahol Hollandiával kötnék kereskedelmi és kliring egyezményt.

A tárgyalások Manolescu-Strunga kereskedelmi miniszter által lefektetett alapon folynak és természetesen összhangban vannak az új román export-import, kontingentálási rendszerrel.

A kereskedelmi miniszter véleménye szerint a román bizottságnak sikerülni fog a már megkötött elvi megállapodás alapján egyezményt létrehozni.

Uj végrehajtási utasítás jelent meg az export-import rendszerre vonatkozólag

A vidéki kereskedelmi cégek kénytelenek megszakítani összeköttetéseiket a külfölddel. Enyhíteni fogják a helyzetet az új kereskedelmi szerződések?

Bucuresti-Bukarest, január 5. (Az Uj Kelet tud.) A különböző behozatali korlátozó intézkedések bevezetése óta, talán még egyetlen kontingentálási rendszer körül sem keletkezett annyi bonyodalom, mint a jelenlegi külkereskedelmi rendszer körül. Nemcsak a kereskedők, de maguk a rendezetek végrehajtásával megbízott tisztviselők sem ismerik pontosan a rendszert és ezért a kereskedelemügyi minisztérium újból és újból magyarázó utasításokat kénytelen kiadni, a helyzet tisztázása érdekében.

Ma a vámhivatalokhoz újabb körrendelet érkezett, amelyben a minisztérium összefoglaló magyarázatát adja az eddigi intézkedéseknek.

A körrendelet a következőket tartalmazza:

Az export deklaráción kívül a vámhivataloknak be kell nyújtani az A. B. C. deklarációkat, amelyek a devizáknak a jegybank részére való átadásáról szólnak. Csatlolni kell a fuvarlevél másolatát, amelyben szerepelnie kell a Banca Nationala látamozásának is. Ennek megtörténte után a vámhivatal kiállítja az import igazolványokat, valamint a külföldi fizetésről szóló igazolványt.

Ez a következőképpen történik:

I. Abban az esetben, ha petróleumot, gabonát vagy fát exportáltak a vámhivatal levonja az áru értékéből a Banca Nationala által megállapított százalékot, míg a fennmaradt összeg erejéig kiállítja az import igazolványt. A kereskedő A) vagy

B) formulárt kap, aszerint, hogy az export olyan országba történik, ahol deviza korlátozások vannak érvényben, vagy pedig olyan országba, ahol szabad a deviza forgalom. Ezeket az import igazolványokat a Banca Nationala ellenőrző szelvényével együtt beküldi a vámhivatal a külkereskedelmi szabályozó hivatalhoz azzal a céllal, hogy az igazolványokat az importőrök között szétosztják.

II. A második kategóriába tartozó áruk exportja alkalmával a vámhivatal levonja az áru értékéből a minisztérium által megállapított százalékot és ennek az összegnek megfelelő külföldi fizetési igazolványt bocsát ki, C) vagy D) úrlapon. A megmaradt összeg erejéig importigazolványokat állítanak ki E) vagy F) formuláron. Mindezeket az igazolványokat naponta elküldik a Banca Nationala kormányzóságának.

Az E) és F) úrlapokat a Banca Nationala látamozásával azoknak az importőröknek adják el, akiket az exportőr megnevez.

Ami a külföldi fizetésekre vonatkozó igazolványokat illeti, ezeket abban a mértékben adják ki, ahogy a devizák befolyának.

A minisztérium újból tanulmányozás alá vette a nem-kontingentált áruk listáját és előreláthatólag újabb árucikkek kontingentálását fogja elrendelni.

Ugyanakkor a kereskedelmi minisztérium megállapítja azokat az illetékeket is, amelyeket minden kontingentált cikk után fizetni kell.

Azon árucikkekre vonatkozólag, amelyeket csak nemrégiben kontingentáltak, a kontingenst az 1933 év negyedik évszákában eszközölt import alapján állapítják meg.

Ezt az importot természetesen a behozatali deklarációkkal kell igazolni. A külkereskedelmi irányító hivatal a jövőben is három hónapra érvényes behozatali engedélyeket ad ki.

A behozatali engedély csak abban az esetben jogosít fel importra, ha ahhoz a kereskedő megfelelő értékű importigazolványt mellékel.

Ezt az igazolványt tudvalevőleg a már előzőleg eszközölt kivitel alapján állítják ki. Ebből a célból a külkereskedelmi szabályozó hivatal, kérvények alapján kiosztja az importigazolványokat, még pedig a behozatalra kerülő áruk fontosságának sorrendjében.

Azon árucikkeket, amelyek nincsenek kontingentálva, behozatali engedély nélkül lehet behozni, de az importőröknek E) vagy F) importigazolvánnyal kell rendelkezni. Abban az esetben, ha az import olyan országokból történik, amelyekben valutakorlátozásokat alkalmaztak, akkor importigazolvány csak abban az esetben adható, ha a behozott áru értékének megfelelő előzetes export is ugyanabba az országba történik.

A külkereskedelmi rendszer bonyolultsága előidézte azt a különleges helyzetet, hogy egyes fővárosi cégek szinte behozatali monopóliumot élveznek.

Ezek a cégek ugyanis jobban utána járnak kérvényeik elintézésének, míg a vidéki cégeknek nagy költséget jelent, hogy állandóan megbízottakat küldjenek Bukarestbe. Ennek következtében a vidéki — ezek között a kolozsvári — cégek legnagyobb része megszüntette a közvetlen összeköttetést a külfölddel. Amíg régebben a vidéki cégek részükre szükséges behozatali engedélyt intézték el, most nagy bukaresti importőröktől vásárolják külföldi áruikat.

Ez természetesen a különböző árucikkek megdrágulását vona maga után.

Egyes hírek szerint a kereskedelmi miniszter által köteendő új kereskedelmi egyezmények lényeges könnyítéseket hoznak ebben a kérdésben és így talán némileg enyhülni fog a jelenlegi helyzet.

Uj indirekt adótörvény készül

Bucuresti-Bukarest, január 5. A pénzügyminisztériumban az adókövetési rendszer gyökeres átszervezésén dolgoznak és elsősorban az indirekt adókat akarják revízió alá venni és felemleni. Felakarják emelni ezenkívül az elsőrendű fogyasztási cikkek kivetett adót és bizonyos közszolgálati ágakat illető taxákat is. Ezeket az emeléseket az 1935 évi költségvetéssel akarják már életbe léptetni és remélik, hogy 5—600 millió külön jövedelmet fognak hozni az államnak.

EXPORT-IMPORT

Schmidt, a palesztinai kormány mezőgazdasági kormánybiztosa, ma kihallgatáson jelent meg Manolescu-Strunga kereskedelmi miniszternél, akinek javasolta, hogy kormánya hajlandó Romániától importálni húst, amelyet azonban a rituális előírásoknak megfelelően kell levágni és lepecsételni. — A kereskedelmi minisztérium határozata szerint 1935. év első harmadára az importőröknek tavalyi behozataluk 60 százalékát engedélyezik. — Manolescu-Strunga kereskedelmi miniszter a rádióban beszédet tartott, amelyben az iparosok és kereskedők számára nyújtott tájékoztatást az új külkereskedelmi rendszerről és ennek a két foglalkozási ágnak a problémáiról.

Estélyekre, bálókra, rendezvényekre torkát, szendvicseket és sós, valamint teásüteményeket a legkiválóbb kivitelben a legolcsóbban Adler cukrász készít Str. Londrei (v. Hosszu u.) 19.

Egy Manu hire

Reorganizálják a székéről fogja kézzre jár

Bucuresti-Bukarest, ja Kelet tud.) A Lupta mai rov Leonard, a lap érd rendkívül érdekes beszélgetet az újságíró az érd egyház egyik kiemelkedő Maniu közismert hívével. Mit fog 1935-ben

A beszélgetés akörül csinálni Maniu 1935-ben szerző várakozási álláspontjában Badacsonya, b vagy keményen igyekezni ni koncepcióit, amelyek e zeti parasztpárt vezetői val.

Maniu — mondott volt politikai személyiség ritán, egyenes jellem, ak cakkos politikát és egye — hanem rendkívül böl utóbbi időben ezt a képe ségbe vonták. Miért lé magányából, ahová hárv visszavonult? — kérdez Ma már személyisége se volna. Nemcsak Erdély de a regátban is, ahol s Miután a politikai élet várnia kellett volna néh az óra az ő politikája s lépett ki visszavonultsá indulattal hallgatott az hívták a párt és később Maniunak még várnia k rakozás használt volna személyének, amely maradnia a politikai m lyekben sokan felfereng ret fröccseneti az idej jára is. És Maniunak l volna. Nem védeni sem ő Romulust. Teljes némas ló lett volna, minden ny

„Csak az g A kérdés azonban az ható-e Maniura a híres hogy „a legerősebb em hovan.” Győzhet-e a rom aki izolálja magát? Ava az olyan államférfi elv méi, aki folytonosan tá várakozik? Az én vélem az győzhet, aki harcol, rezignált passzivitásba gyök, hogy Maniu is e rácafolva azokra, akik ő nem harcos tempera hagyta badacsonyi izo het oda vissza többé. Y néhány napig a magány jelent többé passzivitá elsősorban harcolnia és indult egy uton, ki is k könnyű dolog terméssz ostromállapot mellett valakinek véleményét léseken és ezután szere számára. Az emberek hogyan fogja harcát me a végtelenségig nem m folyton a nemzeti par előtt fejte ki felfogá lett, nehogy valami is lébe jusson. Vaida Sár tikaik kontráriusának t ten leszögezte újví be ki nem akadályozhatja tilthatja meg neki, h ahogy ő azt legjobbnak rendelkezésére áll és hitvallását, a cenzura ban mindig közbelép, vágjon. Eppen ezért en ben Maniu a parlamer el a harcot, az egyetl fias nyíltsággal kifejt ezalkalommal Maniu

Egy Maniu-ellenes merénylet hire és annak érdekes következményei

Reorganizálják a Maniu-gárdákat. Maniu a parlament szószékeről fogja megindítani 1935-ben a harcot. Kézről-kézre jár Erdélyben Maniu elnemmondott válaszfelirati beszéde

Bucuresti-Bukarest, január 5. (Az Uj Kelet tud.) A Lupta mai számában Paukerov Leonard, a lap erdélyi szerkesztője, rendkívül érdekes beszélgetést közöl, amelyet az újságíró az erdélyi görögkatolikus egyház egyik kiemelkedő vezetőjével, Maniu közismert hívével folytatott.

Mit fog csinálni Maniu 1935-ben

A beszélgetés akörül forgott: mit fog csinálni Maniu 1935-ben? Vállalja a kényszerű várakozási álláspont helyzetét, visszavonul Badacsonyba, büszke magányába, vagy keményen igyekezni fog érvényesíteni koncepcióit, amelyek ellenkeznek a nemzeti parasztpárt vezetőségének felfogásával.

— Maniu — mondotta a megintervjuolt politikai személyiség — nemcsak paritán, egyenes jellem, aki megveti a cikkcakkos politikát és egyenes vonalat követ, hanem rendkívül bölcs taktikus is. Az utóbbi időben ezt a képességét sokan kétségbe vonták. Miért lépett ki badacsonyi magányából, ahová három évvel ezelőtt visszavonult? — kérdezték a kritikuskok.

Ma már személyisége sokkal imponálóbb volna. Nemcsak Erdélyben bálványoznák, de a regátban is, ahol sok csodálója van. Miután a politikai élettől visszavonult, várnia kellett volna néhány évet, amíg út az óra az ő politikája számára. Tul korán lépett ki visszavonultságából, tulságos jóindulattal hallgatott azokra, akik visszahívták a párt és később a kormány élére. Maniunak még várnia kellett volna. A várakozás használt volna az ügynek, az ő személyének, amelynek távol kellett volna maradnia a politikai mocsaraktól, amelyekben sokan fetrengenek, igyekezők sarrat fröccsíteni az ideálista tiszta ruhájára is. És Maniunak hallgatnia kellett volna. Nem védeni sem önmagát, sem Boila, Romulust. Teljes némasága ékebben szóló lett volna, minden nyilatkozatnál.

„Csak az győzhet, aki harcol!”

A kérdés azonban az, vajon alkalmazható-e Maniu a híres Ibseni mondás: hogy „a legerősebb ember az, aki egyedül van.” Győzhet-e a román politikában az, aki izolálja magát? Avagy utat törhetnek-e az olyan államférfi elvei és politikai eszméi, aki folytonosan távol van, passzív és várakozik? Az én véleményem szerint csak az győzhet, aki harcol, nem pedig az, aki rezignált passzivitásba vonul. Boldog vagyok, hogy Maniu is ezt az elvet vallja, rácsófolva azokra, akik azt állították, hogy ő nem harcos temperamentum. Miután elhagyta badacsonyi izoláltságát, nem térhet oda vissza többé. Visszavonulhat, ha néhány napig a magányt keresi, de ez nem jelent többé passzivitást. Maniunak kell elsősorban harcolnia eszméiért. S ha megindult egy uton, ki is kell tartania. Nem könnyű dolog természetesen, a cenzura és ostromállapot mellett őszintén kifejezni valakinek véleményét a sajtóban, négyüléseken és ezután szerezni híveket a maga számára. Az emberek azt kérdeik tehát, hogyan fogja harcolni Maniu? Mert a végtelenségig nem mehet az, hogy Maniu folyton a nemzeti parasztpárt vezetősége előtt fejtse ki felfogását, zárt ajtók mellett, nehogy valami is a közvélemény fölé jusson. Vaida Sándor, akit az ő politikai kontráriusának tekintenek, kifejezetten leszögezte újévi beszédében, hogy senki nem akadályozhatja meg Maniut, nem is tilthatja meg neki, hogy úgy járjon el, ahogy ő azt legjobbnak találja. Bár a sajtó rendelkezésére áll és készséggel leközlőnlé hitvallását, a cenzura az utolsó pillanatban mindig közbelép, hogy ennek elébe vágjon. Eppen ezért azt hiszem, hogy 1935-ben Maniu a parlamenti szószékeről indítja el a harcot, az egyetlen helyről, ahol férfias nyíltsággal kifejtetheti véleményét. És ezalkalommal Maniu nem fog tétozni,

hogy bizonyos kényes kérdésekhez hozzányuljon-e, vagy sem, mint az decemberben történt, amikor kénytelen volt lemondani arról, hogy elmondja válaszfelirati beszédét. Akkor Maniu fegyvelmezetségét dokumentálva belement abba, hogy hallgasson. Időközben azonban kilépett a nemzeti parasztpárt vezetőségéből éppen azért, hogy visszanyerje akciósabadságát. S miután most már egyedül felelős véleményéért és eszméiért, ki fogja fejteni ezeket a parlamentben.

Addig is hívei gondoskodtak arról, hogy a beszéd, amelyet nem tudott megtartani, hátról-hátra járjon az összes erdélyi városokban és falvakban. Irogépen száz és ezer példányban sokszorosították ezt a beszédet, amely kézről-kézre jár és amelyet a világ zajától távol megilletődve és tiszteletteljesen olvasnak az erdélyi házakban.

Elhalasztják a párt kongresszusát

Eddig a nyilatkozat, amely megerősíti a Maniu további terveiről adott eddigi információkat. A bukaresti Vestea című lap ellenőrizhetetlen értesülése szerint Mihalache szeretné a nemzeti parasztpártnak a közeljövőre tervezett országos kongresszusát elhalasztani, hogy ezáltal elkerülhető legyen a Maniu és Vaida közötti végleges szakítás. A lap szerint nincs kizárva, hogy Maniu hívei rövidesen összeülnek Kolozsváron és kimondják a pártszakadást. Ugyanakkor új pártot alakítanak, amelynek elnökévé Maniut akarják kikáltani. Ilyen és ehhez hasonló hírek az utóbbi időben periodikusan kerülnek forgalomba, az illetékesek azonban minden ilyen természetű törekvést cáfolnak.

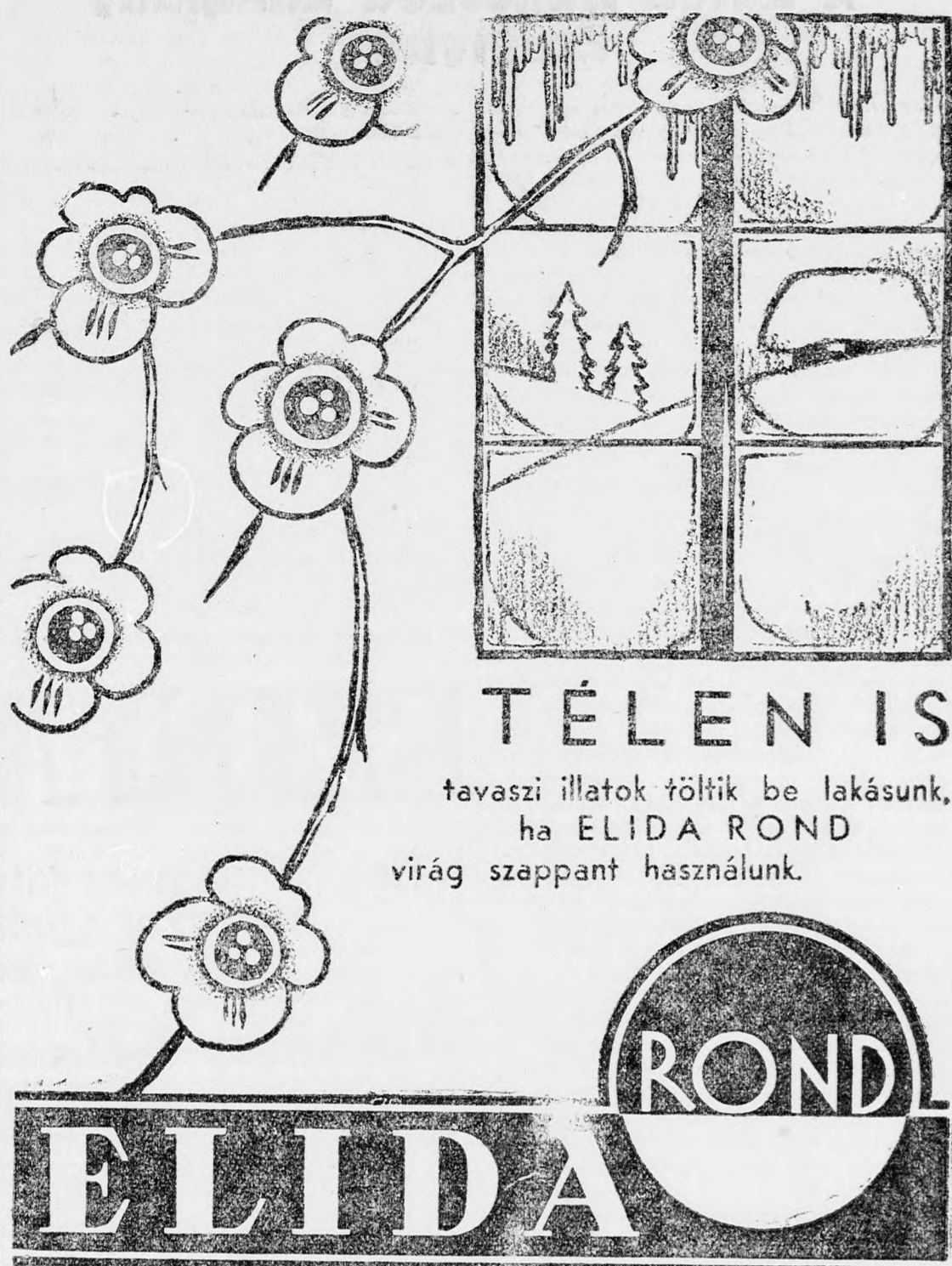
A Romania Nou mai számában újabb közlemény jelent meg azzal a titokzatos forrásból terjesztett hírrel kapcsolatban, amely csütörtökön este bukkant fel először, hogy Maniu ellen merényletet követtek el. A lap szerint éjjel 11 órakor a belügyminisztérium Kolozsváron és Szilágyosmonlyon érdeklődött a hír felől. Boila Zacharias dr a Romania Nou főszerkesztője feljelentést tett ismeretlen tettesek ellen, annak megállapítása érdekében, hogy kik és miért terjesztették ezt a hírt, mert csak a Maniu-ellenes üldözés atmoszférájában születhetett meg. Szombaton délelőtt 11 órakor Maniu kolozsvári barátai megbeszélést tartottak, amelyen elhatározták, a Maniu-gárdák reorganizálását.

Kelen Hugó szerzői estje a Salom Klubban

Kelen Hugó, az európai nevű budapesti zeneszerző egyike az új zsidó zeneirodalom egyik legteljesebb kultiválóinak. Jiddis és héber népdalok konzseniális átköltésével a zsidó népi zenének már néhány sajátos darabját ismertette meg. Kolozsvári szerzői estjén, amelyen dr Szegő Imréné énekel, Eichner Andor csellózik, Boskovics Sándor és K. Molnár Irma zongoráznak Kelen Hugó Ady, Szentimrey Jenő és Reményik Sándor verseire írt zenéjét, egy magyar csellosvitjét, és chassid és jiddis dalok átdolgozásait és Morris Rosenfeld verseire írott eredeti kompozícióit fogják bemutatni. A rendkívül érdekes szerzői est este hat órakor kezdődik a Salom klubban.

Fantasztikus rémdráma egy jugoszláviai faluban

Belgrád, január 5. (Rador.) Oravica faluban, Krk közelében, egy vendégfogadóban megszállt egy utas. A fogadósnő és leánya látván, hogy az utasnál sok pénz van, megölték őt és 20.000 dinárt kivevő pénzt elrabolták. Amint a halott iratait átolvasták, rémülten látták, hogy az áldozat a fogadósnő fia, aki 20 év után visszatért hazájába és anyjának akarta ajándékozni a 20.000 dinárt. A gyilkos anya és testvér öngyilkosságot követtek el, hátrahagyott levelükben közölve a hatóságokkal a történetet.

Lindbergh felismerte Hauptmannban fiának elrablóját

Hauptmann védője védené ártatlanságát hangoztatja

Newyork, január 5. (Rador.) A Hauptmann-per tegnapi tárgyalásán Lindbergh folytatta vallomását. Kijelentette, hogy felismeri Hauptmann hangját. Ő volt az, akit gyermeke elrablásának éjjelén a ház körül hallott beszélgetni, sőt az ő hangját vélte felismerni a bronki temetőben is, amikor az 50 ezer dollár váltságdíjat átadták a gangsztereknek. Idegenes hang-

zásu kiejtéséről ismeri fel a hangot.

Relly, Hauptmann védője intézett ezután kérdéseket Lindberghhez és igyekezett védené ártatlanságát bizonyítani. Azt állította, hogy az ezredes szolgál akarták elrabolni urukat, de végül a gyermekkel elégedtek meg. Lindbergh cáfolta ezt az állítást és kijelentette, hogy szolgálja teljesen megbízható, becsületes emberek voltak.

Gyászruhákat

pár óra alatt nagyon olcsón fest az országosan elismert CZINK-cég Cluj.

Egy kommunista merényletet akart elkövetni Roosewelt ellen?

Washingtonban megnyílt az új kongresszus ülészsaka

London, január 5. Washingtonban megnyílt az új kongresszus ülészsaka. Roosewelt személyesen olvasta fel üzenetét, melynek keretében ismertette a helyzetet a közölte a törvényhozással a terveit, köztük a szociális reformot.

Washington, január 5. (Rador.) Amikor Roosewelt a kongresszusra ment, ahol fel-

olvasta beszédét, a rendőrség letartóztatta egy egyént, aki elrejtőzött a tömegben, előrefurakodott és néhány méternyire az elnök közelébe ért. A rendőrségnek az a feltevése, hogy a letartóztatott egyén kommunista, aki támadó beszédet akart intézni az elnök ellen az összegyűlt tömeg előtt.

A saarvidéki rendőrség letartóztatott harminc rohamcsapatos németországi náci, akik fegyveres zavargásra készültek

Folyik a litvániai német náciak monstreperere

Saarbrücken, január 5. (Rador.) Az Arbeiter Zeitung jelentése szerint a rendőrség közegeli házkutatást végeztek a sulbachi nemzeti szocialista központ helyiségeiben, ahol 30 védő- és rohamosztagost találtak, akik nagyrészt Németországból szöktek át a határon. Mindannyiukat letartóztatták. A szervezet házában nagymennyiségű fegy-

vert és municiót is találtak.

Kaunas, január 5. (Rador.) A nemzeti szocialista monstre per tegnapi tárgyalásán több vádlott beismerte, hogy résztvett a klapidai szubverzív akcióban, amelynek célja volt elszakítani ezt a tartományt Litvánia-tól és Németországhoz csatolni.

A Keren Hajjeszód kampány Erdélyben

Részletesen beszámoltunk már az ezévi erdélyi Keren Hajjeszód-kampány első hónapjainak programjáról és az azzal kapcsolatos rendezvényekről. Örömmel állapítjuk meg, hogy a Keren Hajjeszód kuratóriumának számos terve már az első hónap munkájában biztató eredménnyel halad a megvalósulás felé.

A kolozsvári akció. A kolozsvári kampány, amely az elmúlt év folyamán mintegy három hónapig tartott, ebben az évben három hét alatt részleges befejezést nyert. A jeruzsálemi Keren Hajjeszód főiroda delegátusa, dr. Rachel Klompus asszony, bámulatos energiával és munkakészséggel állott az akció élén és az ő, valamint a kolozsvári munkatársak agilitásának köszönhető, hogy az akció első fázisa során is sikerült közel 15%-kal felülmúlni a múlt évi eredményt. Még mintegy száz látogatás van hátra, amelyek január elején az önkéntes párok, január közepén pedig a főiroda delegátusa fog rövid kolozsvári tartózkodása során abszolválni.

A kolozsvári akció során került első ízben bevezetésre a minimumnak 600 lejről 800 lejre való felemelése. Örömmel kell megállapítanunk, hogy sokak szkeptikus véleménye dacára a minimum felemelésének keresztülvitele teljes mértékben sikerült és majdnem kivétel nélkül mindeki eleget tett a delegátus vagy az önkéntes párok ezirányú felhívásának. De nemcsak Kolozsváron, hanem a vidéki akció során is sikerült maradék nélkül megvalósítani a minimum felemelést, ami biztató jel az ezévi kampány eredményességére.

A delegátus közlése szerint a jegyzések átlagos emelése is igen sok jegyzőnél honorálásra talált és sikerrel keresztülvihető. Igen öröndetes jelensége az új akciónak a rendkívül kevés refü. Ez is bizonyítja, hogy a Keren Hajjeszód-munka ma már nem nehéz feladat s hogy mind szélesebb körökben mutatkozik megértés a Palesztina országépítő munka iránt.

Örömmel szögezzük le e helyen is dr. Rachel Klompus asszony véleményét az önkéntes párokról. Nézete szerint öröndetes momentum a erdélyi Keren Hajjeszód munkájának az önkéntes párok munkakészsége és igen eredményes közreműködése, melyeknek munkakörét továbbra is kiszélesítendőnek tartja. Ez a kompetens helyről jövő elismerés minden bizonnyal fokozni fogja ugy az önkéntes párok munkakövidét, mint a központi kuratóriumok ezirányú további terveit.

A kolozsvári akció folyamán természetesen a kolozsvári Wizo volt az, amely dr. Rachel Klompus asszony jelenlétét felhasználva, különböző rendezvényeket és Wizo-tekákat készített elő a delegátus tiszteletére és felhasználta az alkalmat arra, hogy dr. Rachel Klompus asszony gazdag tapasztalataiból és referátumaiból információkat szerezzen az országépítő munka aktuális kérdéseiről.

Dr. Rachel Klompus munkássága. A kolozsvári akcióról szóló beszámolóink végére hagyjuk, bár elsősorban kellett volna megemlékeznünk a jeruzsálemi Keren Hajjeszód főiroda delegátusáról, az ezévi erdélyi akció vezetőjéről, dr. Rachel Klompus asszonyról. Voltak sokan olyanok, akik úgy hitték, hogy a mai viszonyok közepette, amikor a gazdasági helyzet nem javult és amikor mind szélesebb és szélesebb körben kell a Keren Hajjeszód-nak dolgoznia, egy asszony nem fogja bírni egyedül teljesíteni azokat a feladatokat, amelyek egy férfidelegátus vállára is súlyos terhet rónak. Mindazok, akik ettől félték, igen keillemesen csalódtak. Dr. Rachel Klompus asszony nagyszerű energiája, kitűnő szervezőképessége nemcsak az akció eredményes lefolytatását, de az önkéntes párok megszervezését és állandó munkabaküldését is biztosította, mindazok pedig, akiknek alkalma volt a Szatmáron megtartott nagytiszóbizottsági ülésen és a Wizo országos megbeszélésén dr. Klompus asszonyt beszélni hallani, azok elragadtatással nyilatkoznak ottani szerepléséről és előre örülnek a Keren Hajjeszód-akció során Erdély különböző városaiban teendő látogatásainak.

Az a népszerűség, amely a főiroda delegátusát körülveszi, egyben biztósítót nyújt a Keren Hajjeszód erdélyi munkatársainak az ezévi akciónak való intenzív részvételére is.

A besztarcei Keren Hajjeszód-akció. Besztarceán, ahol már két éve nem volt akció, ezévből Weinberger Nándorné (Kolozsvár), a Keren Hajjeszód legkiválóbb munkatársainak egyike, vállalta az akció lefolytatását, amelyre december 9-10-én került sor.

Az akció megelőző mitingen dr. Olsvanger és Weinberger Nándorné tartottak előadást.

Az akció eredménye igen jó és öröndetes tényként szögezhettük le, hogy kivétel nélkül

mindenképpen sikerült a 800 lejese minimum elvét betartani.

A Keren Hajjeszód-akció januári programja:

Január 1-13-ig: Nagyvárad (dr. Rachel Klompus és az önkéntes párok.)

Január 13-14: Dés (dr. Rachel Klompus és Weinberger Nándorné.)

Január 15: Szamosújvár (dr. Rachel Klompus.)

Január 15: Naszód (Weinberger Nándorné)

Január 16-20-ig: Kolozsvár (dr. Rachel Klompus). Január 1-20-ig Kolozsváron önkéntes párok is dolgoznak.

Január 20: Resica (dr. Olsvanger és dr. Handlerné.)

Január 23-tól: Temesvár. (A temesvári akciókat ugyancsak jan. elejétől kezdve az önkéntes párok is megkezdtek.)

Ugyancsak január folyamán kerül sor több Nagyvárad és Temesvár környéki helység akciójának lefolytatására is.

SZÍNHÁZ-FILM

Tizenharmadszor játssza vasárnap délután háromkor színházunk Az orvost olcsó helyárrakkal

Vasárnap hatkor A döntő éjszaka Stolz Hildával

Vasárnap este a nagyszerű Szilveszteri kabaré

Uj egyfelvonással, uj táncokkal, uj szereplőkkel, malac-sorsolással

MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA:

Vasárnap délután 3: AZ ORVOS. (Olcsó helyárrakkal.)

Vasárnap délután 6: A DÖNTŐ ÉJSZAKA. (Stolz Hilda reitépésével.)

Vasárnap este 9: Nagy kabaréelőadás, az óriási sikerű Szilveszteri kabaré megismétlése. Részben új műsorról, malac-, bor-, cukor-, kávé- és színházjegysorsolással.

Hétfő 8½: Sarah Osnath Halévy világhírű jemeni ének- és táncművésznő egyetlen vendégjátéka, egész estét betöltő ragyogó

műsorról. (Mérésékelt emelt helyárrakkal.)

Kedd 8½: Bánk bán. (A jubiláris díszelőadás szereposztásában és új díszleteivel. Előtte: Erkel: Nyitány, teljes zenekarral.) Szerda 8½: Három a kislány. (A klasszikus operett-ciklus negyedik előadása, Schuberter örökös daltárléka, teljesen új beállításban, új díszletekkel, új kosztümökkel. Premierbérlet II. ciklus 3. sz.) Csütörtök 8½: Három a kislány.

Péntek 8½: A lánc. (Hatvány Lili óriási sikerű vígjátéka, a színházi szezon legmulatságosabb újdonsága. Premierbér-

40 ÉV OTA

Dr. GRUNWALD SANATORIUMA

Sebészeti, nőgyógyászati és szülészeti osztályokkal, mérsékelt és általánosan árrakon. Legmodernebbül berendezett Röntgen- és vegyi laboratóriumok.

Belgyógyász-diagnosztikai és diétás osztály. Szabad orvosválasztás. — Klinikai osztály napi 8 pengő.

Rádium-kezelés

Budapest, Vilma Királyné-ut 11-15

Telefon J. 462-59.

Dr. Olsvanger januári programja:

Január 6-8-ig: Nagyvárad.

Január 9-10-ig: Brassó.

Január 12-14-ig: Marosvásárhely.

Január 15: Gyulafehérvár.

Január 16-18-ig: Arad.

Január 20-21-ig: Resica.

Január 23: Temesvár.

Január utolsó napjaiban Lugos.

let II. ciklus 4. szám.) Szombat délután 4-kor: Ma éjjel szabad vagyok. (Eisemann nagyszerű operettjének első olcsó helyáras előadása.) Szombat este 9: A lánc. Vasárnap délután 3: Cigányserzem. (Lehar nagyoperettjének első olcsó helyáras előadása.) Vasárnap 6-kor: A lánc. Vasárnap este 9: Három a kislány. Hétfő 8½: A lánc. Kedd 8½: A lánc.

A ROMAN OPERA MŰSORA:

Vasárnap, 1935 január 6: Matiné: Alarcosbál. Hétfő, január 7: Pillangókisasszony. (Gabriela Augustin felléptével.)

Szerda, január 9: Carmen. (Vera Schwartz felléptével.)

Péntek, január 11: Szimfónikus hangverseny a világhírű Prihoda Vasa szülő- és zenekari számaival. Zongoránál Otto Grad, Bobescu Jean.

Szombat, január 12: (Iskolai matiné.) Gyöngyhálaszok.)

Vasárnap, január 13: (Este): Svanda a dudás.

Hétfő, január 14: A zsidónő.

ÉPÍTŐMUNKÁS-MOZGÓ MŰSORA:

Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor: Szeleburdi kisasszony.

Hétfőn, kedden 5, 7 és 9 órakor: Szeleburdi kisasszony. Főszerepekben: Anny Ondra és Hans Junkermann.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Álláskeresőknek 50 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jellegű levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbellyeg mellékelve van.

Marosvásárhely külvárosában, egy félkilométerre az autobuszmegállótól, 25 éve bevezetett, jömeneteli fűszer-, lisztüzlet, ital-műhely, csinos lakással, gazdasági udvarral, kerttel, betegség miatt, azonnal eladó. Kemoly érdeklődőket utbaigazit a Reggeli Újság kiadóhivatala Tg.-Mures.

Filletes nyelvkurzusok románból. Beszélgetés, fogalmazás. Hatos csoportokban. Kedők, haladók. Katolikus gimnázium, emelet. III. A. osztály. Este 7 órakor.

Cal. Regele Ferdinand 82 emeleten 2 parkettes szoba (egyik uccai) irodának, esetleg lakásnak azonnal kiadó. Értekezni Lébéknél az udvaron, vagy ügyvédi irodában Str. Vlahuta 3, földszint 4.

A Zsidókörház bájára torta, teasütemény és szendvics megrendelések a legjobb kivitelben, a legújanyosabb árban Adler cukrásznál eszközölhetők. Str. Londrel (Hossz u.) 19.

Sarok üzlethelyiség, több uccára nyíló, forgalmas helyen fűszer, hentes vagy bármilyen célra megfelelő, olcsó házbérel azonnal kiadó. Értekezni Pop háztulajdonosnál Str. Patá 102. D. u. 2-5-ig.

Jégyárat közpészerít cca 10-15000 latorlág keresünk megvételre. — Ajánlatok Fratii Kuliner Rovnie jud. Arad címre kérelmek.

Két Izraelita fiatalember lakást kapnat, esetleg teljes ellátással. Calea Victoria 43.

Jó módszerrel bíró érettségizett leány, teljes garanciával vállalja olyan gyermekek tanítását, akik karácsonyra egy vagy két tantárgyból elbuktak. „Lelkiismeretes” jellegére.

Ön

4 ½%-os 1934. évi országfejlesztési kölcsönkötvényének előnyös felhasználásával

gondoskodhatik családjáról,

anélkül, hogy kölcsönkötvényéről és az abból eredő jogokról lemondana.

Kézpénzfizetés nélkül,

csupán a kölcsönkötvény kamathozadéka ellenében.

életbiztosítást köthet

nálunk. Kérjen ezen teljesen újszerű módszertől sürgősen díjmentes és kötelezettség nélküli tájékoztatást a

PHÖNIX

Életbiztosító Társaságtól.

Cluj, Str. N. Iorga 16. — Telefon: 11-48.

Szaf

Képtárlat...

Három egymásba nyitott palesztinai tájak. A bucharai lányok s arab asszonyok is barátságos. A reptől vonalú kecskés pilvénő tevék, az arab s kovaikkal, az idillek és tina ezeregy változatát mozzanatait rögzítik az arab kardtáncos, jaffai kikötő kőszára, a mind megannyi tipikus palesztinai mozaik. A arab kávéházak tipikus tizálják az egész napot jellegzetes nyelvüket, a előttük a fekete. Van végzik a munkát. Amo terheikkel, megrakott és féldolalt vállukra nek haza a városból. tük van, csomagjaik olyanok, mintha hor nyomok voltának. A t szid csoport és a szafid ugyancsak megkapó. A sen megszólal és színtelen.

A palesztinai talajból új zsidó művészet terjed. Eredetiek és újszerűk. Abel Pan az ukraina (krug) címmel a pogromtónust, festi meg. S a pretációival 5000 év h bibliát vonultatja elő a zsidó nyomort rajzoztatásban. Lilien és Strit. Ez a kiállítás azor tinát, a pererót-perer túlközi vissza csodás t 1000, új virágzásba meccseteli finom légios a Keleti turbánnal a f arc néz le az egyik „Tmunat Hacaajir”. (S som a katalógusban. O tekintete jut eszembe. a keretből, levette kele előtlen a portré élő m Romániából származ. — Nióta el Palesztin. A felelet egyszerű: — Cionista vagyok. Koromban már vezetők kis cionistaifjúsági csoportom ki először, 18 éves től állandóan az ország volt az első stáción. A földön töltöttem. Olasdon, New-York megacsaím. Festő-iskolát de lényegében autididvetem kimondottan egy is végigcsináltam a festői forradalmát. A modern klasszicizmus naissáncához. Ahhoz amelyhez minden jó, tozik. És ennek nincs veit a világgóság. Célemző. Mindkettőtől t terdő a differencia kézés kell hozzá. Ebből látni, tudni és átélni. Kérem, hogy beszél zsidó festészetről. Elgvetkezőket mondja:

— A zsidó művészet élog. Más a fejlődés külföldön. Azt se monának saját művészet egyedül karakteriszt Annyi bizonyos: ha a földön él, amely az amelyet magának val a multat a jelennel kétos lelkesedéssel mag — a művész is zsidóremt. Nem lehet még a zsidó karaktere. — Az elgondolás rajzban. Bizonyos, ha a vonal, az esetleg azt, ami itt történik terisztikus művészet. — Sok fiatal festő tájáról. En bizatom sicscsenek, éljétek át világosság, ide ég, az Erec Jiszraéinek spe és kék ege. Az én optimizmusát akarja lehet átérezni. Mert ha nem szafidóságos Rubin Sáfedben és te néhány hónapot. — pot Sáfedben él, az mondja meggyőző er és a levegője. Hossz

Száfed és Tibériás festője

A palesztinai zsidó festőművészet perspektívái

Képtárlat...

Három egymásba nyíló terem falairól ismeret palesztinai tájak közöttük a szemlélet. A bucharai lányok s a vásárból hazatérő arab asszonyok is barátságosan integetnek. A repülő vonalú kecskék, a juhnyírás, a pihenő tevék, az arab sejkék megbokrosodott lovakkal, az idilliek és csendéletek Palesztina ezeregy változatát, a mindennapi élet mozzanatait rögzítik vászonra. A meróni ut, az arab kardtáncos, a galileai halász, a jaffai kikötő káosza, a virágcsokros jemenita, mind megannyi tipikus jelenség, egy-egy palesztinai mozaik. A jeruzsálemi és jaffai arab képekhez tipikus keleti képek. Atpolitizálják az egész napot, szinte hallani véljük jellegzetes nyelvüket, a szájukban nárgilé, s előttük a fekete. Van idejük rá. Asszonyaik végzik a munkát. Amot egy távolabbi képen terheikkel, megrakott szamarakat vezetnek és féldoldat vállukra vett csecsemőkkel térnek haza a városból. Tógaszerti bő öltözetük van, csomagjaik a fejükön és saruk lányaik, mintha homokban maradt lábnyomok volna. A tóra előtt táncoló chaszid csoport és a száfédi zsidó családi társaság ugyancsak megkapó. A furulyás fiu egyenesen megszólal és szinte végig cseng a három termen.

A palesztinai talajból kisarjadt eredeti és új zsidó művészet termékei ezek a képek. Eredetiek és újszerűek.

Abel Pan az ukrainai könnyűkorsó (Tränenkrug) címmel a pogromok borzalmaival, a sötét tónusú, festi meg. S a multnak csodás interpretációjával 5000 év történelméről, az egész bibliát vonultatja el előttünk. Budkó a gettót, a zsidó nyomort rajzolja meg ezeregy változatban. Lilien és Struck, mindkettőtől merit. Ez a kiállítás azonban a lílkető Palesztinát, a percről-percre multtá váló jelentős múltra vissza csodás színpompában. A fejlődő, új virágzásba menő Palesztina színeit ecseteli finom légi akvarelljeiben.

Keleti turbánnal a fején, érdekes, markáns arc néz le az egyik keretből. Olajfestmény. „Tmunat Hacajjar”, (Selbstportrait) — olvasom a katalógusban. Önkéntlenül is Zangwill tekintete jut eszembe. Aztán mintha kilépne a keretből, levetve keleti inkognitóját, ott áll előttem a portré élő mása, maga a művész. Romániából származik. Megkérdelem tőle: — Nióta él Palesztinában? Mi hozta ide? — A felelet egyszerű:

— Cionista vagyok, — mondja — 12 éves koromban már vezetője voltam Galacban egy kis cionistaifjúsági csoportnak. 1912-ben jöttem ki először, 18 éves lehettem akkor. 1922-től állandóan az országban élek. A Becélle volt az első etacióm. Aztán tíz esztendő: külföldön töltöttem. Olaszország, Párizs, London, New-York megannyi átmeneti állomás. Festő-iskolát Párizsban látogattam, de lényegében autodidakta vagyok. Nem követtem kimondottan egyik stílust sem. Magam is véglegesítettem a festészet háború előtti és utáni forradalmát. A festészet visszatért a modern klasszicizmushoz, voltaképpen a renaissancehoz. Ahhoz az iskolához tartozom, amelyhez minden jó, becsültes művész tartozik. És ennek nincs neve. Rembrandt művét a világosság, Cézanne-ét a forma jellemzi. Mindkettőtől tanulok, holott 300 esztendő a differencia közöttünk. Szem, szív és érzés kell hozzá. Ebben rejlik a nagy titok: látni, tudni és átélni.

Kérem, hogy beszéljen valamit magáról a zsidó festészetéről. Elgondolkodik, majd a következőket mondja:

— A zsidó művészet kérdése, komplikált dolog. Más a fejlődése Palesztinában, más a külföldön. Azt se mondhatjuk, hogy Palesztinának saját művészete van, vagy hogy ez az egyedül karakterisztikus zsidó művészet. Annyi bizonyos: ha az alkotó művész olyan földön él, amely az övé, olyan éjjel alatt, amelyet magának vall, emberek között, akik a multat a jelennek kötik össze, akik csodálatos lelkesedéssel maguk is ujjal teremtenek. — a művész is zsidót, hébert, palesztinait terem. Nem lehet még tudni, miben áll ennek a zsidó karaktere.

— Az elgondolásban, a színben-e vagy a rajzban. Bizonyos, hogy mindez: a felfogás, a vonal, az esetfogás fel kell, hogy szíva azt, ami itt történik és csak így fog karakterisztikus művészetté kiteljesülni.

— Sok fiatal festő él ma itt a föld minden tájáról. En biztatom a jövő művészeit: Ne siessetek, éljétek át előbb Palesztinát. Nap, világosság, ide ég, árnyék másodt is van, de Erac Jiszráélnak speciális a napja, levegője és kék ége. Az én művészetem évezredek optimizmusát akarja kifejezni, amit csak itt lehet átérzeni. Mert mi más a messiánizmus, ha nem szélsőséges optimizmus?

Rubin Safedben és Tibériásban tölt évenként néhány hónapot. „Aki évente 2-3 hónapot Safedben él, az 100 évet fog élni” — mondja meggyőző erővel, — „olyan csodálatos a levegője. Hosszabb betegségből és áll

lábbadozva érkeztem legutóbb Safedbe. Kinyitottam szobám ablakát és újra egészségesnek éreztem magam... Nyomban ecsethez kellet nyulnom.” Rámutat egy képre. „Chálóni”, „ablakom” a címe. Virágos, színes akvarell, valóban festői csendélet... „A télen havazott Safedben. Izentek utánam és én siettem is. 2-3 órát tartott a hóvihar, — ritka jelenség Palesztinában. — aztán ragyogóan felsütött a nap. A hegyek tetején maradt a hó és a napsugarak isteni játéka, olyan grandiózus természeti tüneményt nyújtott, hogy nem mertem ecsettel hozzányulni. Néhányszor még látom kell”.

— Egmond Fleg francia (zsidó) író és Schalom Asch-t is elkísértem már a száfédi és tibériási utakon. Mintha először látnám, mindig ujjal, eredetibb szépségeket fedezek fel ezeken a tájakon. Meroni képem a Schalom Aschal való kirándulásból származik. Tibériás vizváros, a Kinereth partján. „Eős időben festettem”, — mutat a képre — s ahogy az ember a képre néz, szinte frissnek látja még az esőtől. Safed viszont misztikus álmom. Nyugalom, Évezredek miszticizmusa adja a festői ötletet.

Rubin palesztinai zsidó művész, aki nem külföldi palotákról álmodik, hanem begyökeresedik a földre, az országba. Témái is igazak, palesztinaiak. Senkit sem követ, nem utánzó. Nem lohol idegen határba téma után. Megtalálja itt. Szerelmese Galileának, Tibériásnak és Száfednek. Jeruzsálemet sokan festették már. Tibériást és Sáfedet még senki. Ez az ő kreációja.

Olajfestmények, akvarellek és tussrajzok alkotják a kiállítást.

Az olajban teljesen egyeni színeket ad. Az ember kétségbevonja, hogy ilyen színek is léteznek. Palesztinában azonban a színválto-

zatoknak olyan panorámája látható, amilyen talán sehol sincs. Ha az ember nem látná Palesztinát, csak ezeket a színeket, gicsnek, természetellenesnek mondaná Rubin művésze tét. Az olajképeket sötét tónusban tartja. Színei a fekete, fehér árnyalatok. Ez a két szín nem elég élénk ahhoz, hogy plein air hatásokat érjen el vele. Ezeket az árnyalatokat azonban Sáfed vidékén látta meg a művész. Ezek a színek adják meg ennek a vidéknek különös festői jellegét. Ennek a hü viszáladása különbözteti meg az ő képeit más festőkétektől, akik ha idejönnek, ugyanazokat a színeket vetik vászonra, amiket Európában szoktak használni.

Tussrajzaiban különösen nagy művész. Az uccán, nyomban készíti őket, pillanatfelvételszerűen. Nem érdekli az anatómiai precizitás. Eppen ezért leheltszerű könnyedség jellemzi rajzait. A tuss a legfinomabb munkája. Finom a vonalvezetése és szinte azt a benyomást keltik, mintha rézkarcok volna. Különös hatást kölcsönöz rajzainak az által, hogy szépia színben dolgozik és két színben tartja az egész rajzot. Az alap chamois és szilke-lila színei érdekes háttérrel nyujtanak. Legalább ezer tussrajza van.

A kiállítást akvarelljei dominálják tulajdonképpen, amelyek Sáfedről és Tibériásról készültek. Ezeknek a finomsága és színpompája utálcengetlen.

Csodálatos optimizmus jellemzi ezt a művészt. Nem bírja az emberek keserűségét, pesszimizmusát. „A narancsok virágnak, aludj a szabadban, fürdőj a tengerben s öld Palesztinát!” — ez a jelszava. Csupa lelkesedés. Pedig a kezdet számára is rögös utakat jelentett. Mikor először látták Palesztinában képeit, bolondnak tartották. Olyan időben indult el, amikor nem volt, aki megértse, nem volt műtője és nem volt egy zsidó közép- osztály sem az országban, amely megvegve a képeket. Ussischkin és néhány barátja vásárolták képeit és kitétték azokat lakásaikba. Pedig akkor nem voltak még képek a

Dr. Rachel Klompus és Weinberger Nándorné Nagyváradon

December 30-án délután a Wizo rendezésében a városháza nagytermében szép közönség előtt tartottak előadást dr. Rachel Klompus és Weinberger Nándorné. — Rosenberg Mancsi a Wizo nevében nyitotta meg az ülést, majd dr. Bárdos Imre, a Keren Hayezsód nevében üdvözölte a vendégeket. Utána dr. Markovits Ignác a ZsNSz nevében héber nyelven és Teller Jakabné a Wizo Keren Hayezsód biztosá német nyelven köszöntötték az előadókat. Weinberger Nándorné közvetlen szavakkal, — amelyek éppen egyszerűségükkel fogva hatottak, — beszélt a nagy építőmunkáról az Erecben, beszélt az önfeláldozó fiatal lányokról, akik egy évtizeddel ezelőtt a legnehezebb körülmények között mentek ki és akiknek számára a pionir munka fáradalmi szinte elviselhetetlenek voltak, mégis megállták a helyüket. Ma már a Wizo gazdasági iskoláiban évente száz és száz lány kerül ki gyakorlatilag és fizikailag felkészülve az ottani munkára.

A nagyhatású előadás után dr. Rachel Klompus emelkedett szólásra. — Visszaemlékezett, mikor évekkkel ezelőtt utójára járt

Erdélyben és örömmel látja, hogy azóta szépen halad a cionista munka Nagyváradon. A nagy építő munka új fejezethez érkezett. A lezárt fejezet sok örömet és sikert hozott: De az aldozat nem volt elég. Összesen 5 millió fontot hozott fel a zsidóság és maga Rotschild báró 4 millió fontot. Ez az összeg elenyészően csekély az össz zsidóság teljesítőképeségéhez mérten. Ma már öszinték lehetünk és a hibákról is beszélhetünk. Nagy veszély fenyeget a paraszti rétegek a városba való orientálódása folytán. Ezt a veszélyt igyekszünk elkerülni, hogy minél több lelkes, munkabíró ifju chalucot telepítsünk ki. Is lelkes ifjuság mindig akad. Tudatosan és az országépítés nagy feladatának büszkeségével mennek ki újabb és újabb fiatalok. A Hulei moocsarak termékeny tétele is sok ifju ember energiáját és önfeláldozását fogja követelni.

A nagy koncepciójú, gyönyörű előadás után a közönség lelkesen ünnepelte az előadónót.

Az előadás után a vendégek tiszteletére dr. Markovits Ignác nélnőnk adott teát.

Beszámoló a Young-Wizoról

Nagybánya. A csoport 1934. november 18-akalut meg. Vezető Vértés Magda, taglétszám 16. Rendszeres kultur összejöveteleket tartanak és részt vesznek a persely üritési munkában. Kidolgozták munkaprogramjukat, mely a következő: Zsidó történelem, Palesztina földrajza, cionizmus, zsidó irodalom, stb. A tagok tanulnak héberül.

Brassó. A csoport 1934 november 29-én alakult. Közgyűlést csak december végére hívnak össze és addig egy ideiglenes vezetőség intézi az ügyeket. Átveszik a Wizótól a KKL perselyek üritését. Gyűléseit az Ahava Clubban tartják. Kulturprogramjuk keresztülvitelére, amely zsidó és cionista ismeretek terjesztéséből áll, nagyrészt idegen

előadókat fognak meghívni. A tagok látogatják a héber kurzust. A csoport megalakításánál értékes munkát végzett Simon Magda, tg.-muresi Jung Wizo volt titkárnője.

Dés. Az aradi konferenciától júliusig hentenként tartott a csoport összejöveteleket és előadásokat cionista problémákról és zsidó irodalomról. Júliustól az ünnepekig szünetelt a munka, de a tagok továbbra is rendszeresen inkasszálták a KH esedékeiségeket. — Összel Reiter Lunka ötlétekor Barnáné átadta a vezetést Friedmannnak. Reiter Lunka két előadása nagy lendületet adott a munkának.

Sziget. A csoportban 25 aktiv, jó cionista leány végez lelkes munkát. Saját otthonuk

ban rendszeres összejöveteleket tartanak és kulturelőadásokat rendeznek. A tagok szorgalmasan tanulnak héberül. Az 1934-ben jól sikerült chanuka rendezvényük volt és a Wizo-val közösen nagy kultureszélyt rendeztek.

Maroshéviz. A csoport 1934 december 1-én alakult 8 taggal. A főszólyt kultur munkára és perselyüritésre kívánják fektetni. Tervebetették egy héber kurzus felállítását.

Marosvásárhely. A csoport két vezetője Schwartz Magda és Simon Magda eltávoztak a városból, távollétükben Rosenfeld Eliséva és Simon Klári vezetik a csoportot. Saját otthonukban rendszeres összejöveteleket tartanak kultur előadásokkal egybekötve. Nagyon jól sikerült láthatatlan bált rendeztek és chanuka hetében minden nap más taggal tartanak teadélutánt. A csoport nagyon szép anyagi eredményeket is ért el.

WIZO-HIREK

— A temesvári Wizo hírei. Mult hét programja: Szerda: közös tea, Taub Abraham-nénál. Előadó: Handler Elze NIB-ről referál, Taub Ruth Beer Hoffmann Dávid című drámáját ismerteti. — Jövő hét programja: Hétfő: Gyárvaros Weil Erzsínél. Kedd: Bai- város. Szerda: Józsefváros, Vermes Ernő-nél.

— A nagyváradí Wizo hírei. December 23-án a Wizo saját helyiségében igen nívós kulturdélutánt tartott. Dr. Jeremiás Aranka megnyitó szavai után Rosenberg Mancsi helyi revüt adott elő, kiemelve a Saarvilék zsidóinak problémáját. Utána Berkes Dávid az Emek Hule megszerzésének jelentőségéről tartott igen érdekes és szép előadást. Kifejtette az újonnan kapott terület fontosságát kulturális, politikai és nemzetgazdasági szempontból. Ezután dr. Pollacek Pálné kulturelőket ismertette a Wizo jövő kulturprogramját, majd két könyvet, Werfel Musa Dagbját, mint kiváló irodalmi értéket és Székely Béla „A Te gyerekek” című könyvét egyszerű pedagógiai hozzáértéssel ismertette.

Weinberger Nándorné szalontai látogatója. A szalontai Wizo új leadvétel látoit munkához. December 29-én nagyszerű táncal egybekötött teastélyt rendezett a Kerek-kedelmi Körben. Az estélyen résztvett Weinberger Nándorné és dr. Markovits Ignác nélnőnk. Wizo-előnkő helyett Heller Józsefné. A teát dr. Harnik Ilona nyitotta meg, meleg szavakkal üdvözölte a vendégeket, majd Heller Józsefné töltöcsölte a váradí Wizo-előnkő üdvözlését. Ezután Weinberger Nándorné tartotta meg nagyszabású előadását a zsidó országépítés nemzeti és emberi értékéről. Kifejtette, mit jelent a zsidók számára a galut, a szétszórás és rámutatott arra, milyen hordereje van a Zsidó Nemzeti Otthonnak a zsidó jövő szempontjából. A szalontai Wizo új munkaperiódusának beindítására új vezetőséget választott, mely a következőképpen alakult meg: Előnk dr. E. Harnik Ilona, társelnök és pénztárnok EHMann Jánosné, alelnök Szillas Sándorné, sajtóreferens Salamon Imréné, vigalmi bizottság elnöke Preis Dénesné, titkárd Kardos T. György, jegyző Mautner Sándorné. Választmány tagjai: Farkas Ernőné, Farkas Jenőné, dr. Fűredi Józsefné, Sternberg Miksáné, Guttman Miksáné, Grosz Mártonné, Weisz Jakabné, Fuchs Sándorné, Katz Józsefné, Schwartz Antalné, Sternberg Jenőné.

Danzig Hillé előadása a szigeti Wizo-haa. A szigeti Wizo nagyszerű kulturdélutánt rendezett az elmúlt szombatban saját otthonában. A kulturdélután keretében Danzig Hillé tartott előadást „Ifjuság és politika” címmel nagyszámú hölgyközönség előtt. Az előadó rámutatott arra, hogy a politikai világ különböző eszmeáramlatainak szükség szerien legfőbb gondját képezi az ifjuságnek a maguk számára való megnyerése. A politikai pártok elsősorban az ifjuság lelkeire apellálnak és nem utolsó sorban az dönti el a pártok sorsát, hogy milyen mértékben sikerül maguk mellé állítaniok a nemzeti fiatal generációját. Ugyanezt látjuk a cionista mozgalomban is és ma már Erdély sem kivétel ebben a tekintetben. Rámutatott a szst mári NIB-gyűlés ifjusági vitájára és megvilágította azokat az erőket, melyek ezt a vitát meghatározták. Behatóan elemezte az ifjusági politika és az ifjusági nevelés kérdését és éles párhuzamot vont az európai és a palesztinai gyermeknevelés és ifjusági nevelés alapelvei és módszerei között. Ezután Taub Dezsőné tartott színes, megkapó beszámolót a szatmári Wizo-konferenciáról ismertette a fontosabb határozatokat és ma reményekkel adott kifejezést, hogy a szatmári megbeszélés újabb lendületet fog adni az erdélyi Wizo-munkának és egyben fokozottabb munkára hívja fel a szigeti Wizo-hölgyeket is. A kulturdélután dr. Danzig Samuné zárószavaival ért véget. A kulturdélutánon a szigeti cionista ifjuság is nagyszámban jelent meg. (—)

A Jüdische Rundschau

Németország nagy, kétszer hetenként megjelenő zsidó ólapja, amely a zsidó élet minden megnyilatkozásáról kimerítően informálja olvasóit. A

Jüdische Rundschau

a németországi cionista mozgalom lapja. A

Jüdische Rundschau

kétszer hetenként jelenik meg és előfizetési ára negyedévenként Lei 180. Romániából az előfizetési díjak a Banca de Credit Român Cernauti címre küldendők

A ZSIDO ASSZONY

AZ ERDÉLYI WIZO HIVATALOS LAPJA.

A WIZO országos összejövetele Szatmáron

Soha még Wizo konferencia, vagy országos összejövetel nem zajlott le olyan érdeklődés mellett, mint a december 26-án lezajlott összejövetel. Bizonyíték erre a megjelent delegátusok száma is. 18 csoport képviselőiben 61 delegátus vett részt a tanácskozásokon.

Arad: Dr. Fuchs Albertné, dr. Köves Lászlóné. **Nagybánya:** Ferencz Etus, Fran kovits Bogdy, Katz Lulu, Müller Edit, Schwartz Edit. **Nagykaroly:** Reiter Adolfné. **Kolozsvár:** Léb Ödönne, Weinberger Nándorné, Dés: dr. Bär Emánuelné, Hochstadt Dezsóné, Rosmann Béláné, Singer Ferencné, dr. Weinberger Manóné. **Fogaras:** Frieda Ripper. **Lugos:** Sidon Józsefné. **Meggyes:** Grünfeld Dezsóné. **Nagyvárad:** Epstein Samuné, dr. Geller Miksáné, dr. Jeremiás Aranka, **Rovine:** Kohn Mihályné. **Szatmár:** dr. Fáy Béláné, dr. Fehes Lajosné, dr. Fischer Samuné, dr. Fischer Miklósné, Gut Lajosné, Guttman Béláné, Hegedüs Zoltánné, dr. Jordan Viktorné, dr. Rosenbaum Dezsóné, Rosenfeld Mártonné, dr. Rosenfeld Andorné, dr. Schwartz Lajosné, Heimovitsné. **Sziget:** Dr. Fried Ábrahámné, Fried Ignácné, Ja-

kober Lili, Katz Mancsi, Marmorné, Mendelovits Lajosné, Dr. Perl Gizella, Perl Jenőné, Stern Klári, Stern Lea, Taub Dezsóné, Weisz Sándorné. **Somcuta-Mare:** Dr. Jakab Menyhértné. **Surduc:** Rosenwasser Józsefné. **Tg.-Mures:** Kohn Mártonné, Simon Klári. **Timisoara:** Dr. Handler Rezsóné, Löbl Lajosné, Merbl Kató, Reiter-Lunka, Dr. Róth Dezsóné, Scheer Vera, Dr. Weisz Arnoldné. **Toplita:** Liguornik Fülöpné. **Valea-lui-Mihaiu:** Dr. Bálint Miklósné, Weisz Béláné.

Dr. Fischer Samuné, a szatmári Wizo-csoport elnöknője, a vendéglátó csoport nevében üdvözli a delegátusokat és vendégeket. Nagy megtiszteltetés — mondotta dr. Fischer — a fiatal szatmári csoportnak, hogy alig egy évi munkáság után, már körében üdvözölheti a föderáció vezetőjét és a csoportok kiküldöttjeit. Eredményes munkát kíván az összejövetelnek. Ezután Dr. Róth Dezsóné országos elnöknő tartotta meg megnyitó beszédét, mely nagy hatással volt a hallgatóságra. (A megnyitó beszéd szövegét a multheti számunkban ismertettük.)

Reiter Lunka szervezeti referátuma

Utána Reiter Lunka országos ügyvezető tartotta meg szervezeti referátumát. Bevezetésül a delegátusok elnözését kéri, hogy a tárgyalás anyagát a központ nem küldte meg előre, de a csoportok oly későn küldték be beszámolóikat, hogy a jelentések elkészítésével kénytelen volt a központ a legutolsó napig várni. Most mindenki megkapta az anyagot. Kéri a delegátusokat, hogy amennyiben a megbeszélés folyamán nem tudják vagy nem volna alkalmuk észrevételeiket megtenni, úgy közzöjék azokat írásban és a központ a beérkezett hozzászólásokat körlevél formájában fogja ismertetni az összes csoportok kal. A föderáció jelentései és kimutatásai nagyon eredményes munkáról tesznek tanúbizonyságot. A Keren Kajemet és Kern Hajesod-nunka sikeres volt. Mindezek dacára nem kielégülők a föderáció teljesítményei. Szervezetileg nagyszerűen működnek a csoportok, csak az anyagi teljesítmények hagynak kívánni valót maguk után. Ha összehasonlítjuk a tagok számát a felhozott összegekkel, akkor látjuk, hogy minden erőnköt össze kell fogjuk, hogy megfelelően kötelezettségünknek és ne maradjunk el ezen a téren sem a többi föderációk mögött. Ha az egyes csoportok jelentésében vagy kimutatásában a központ valamit kifogásolt, ezt ne tekintsek a csoportok kellemetlenkedésnek. Meg kell érteniük a csoportoknak, hogy a központ a világszervezet és világkonferencia intenciói szerint igyekszik a munkát irányítani. Ez az intenció a föderációk és csoportok munkájának egységesítése és haladást és fejlődést jelent a mozgalom életében.

Reiter Lunka ezután beszámol a föderáció munkájáról a májusi konferenciától mostaniig. Közli, hogy a májusi konferencia határozatai közül, melyeket tudta a központ keresztülvinni és mik voltak azok az indokok, amelyek az egyes határozatok megvalósítását megakadályozták. Elhatározta a konferencia, hogy évente két erdélyi leány részére fog certifikátot és ingyen képzést kéri a Wizo valamelyik intézményétől. A londoni központ nem tudott eleget tenni ennek a kérésnek, mert több föderáció fordult hozzá ugyanilyen kívánsággal, úgy hogy a világ-konferenciára akarta bízni a döntést. Ugyanakkor a palesztinai asszonyok dr. Rachel Klompus és Ada Fischmann lehetővé tették a határozat megvalósítását. A két certifikátot megkaptuk és a két Wizo-leány: Hillmann Margit (Brasov) és Pollák Rá-

chel (Sighet) már megérkeztek Ajanothba. További két certifikátot is kapot az erdélyi föderáció, két leány részére, akik Peszachkor mennek ki Erecebe, ahol mint fizető növényeké kfgognak képzést nyerni a Hostelban, vagy Nahalalban. Ezek a pozitív eredmények bizonyára nagy mértékben elő fogják segíteni a Wizo munkáját. Ezután beszél még a többi megvalósított határozatról, majd rátér a KKL érdeklődésére, melyek a KKL érdeklődésére. Sajnos, pontos kimutatásaink ebben a munkaperiódusban sem voltak azonban mégis meg lehetett állapítani, hogy a vállalt kontingensnél nagyobb összeget hozott fel a föderáció. Ismertetni a KKL kuratóriumának az országos összejövetelhez beterjesztett javaslatát. A KKL kuratórium a kontingens felemelését kéri. A KIB erre vonatkozólag úgy döntött, hogy javasolni fogja az összejövetelen, miszerint 30 napon belül minden csoport írásban adja meg az összeget,

Az általános vita

Ebédés után Weinberger Nándorné (Kolozsvár) szólt fel és kifejtette nézetét a javaslatokkal kapcsolatban. Nézetét szerint nem helyes, hogy a Keren Kajemet áttért az akciós gyűjtőrendszerre, mert ez zavarja a többi akciót és a KKL-nek a néptől apró adományokból kell felhozni jövedelmét. El kell juttatnunk minden egyes házba a KKL perselyt, hogy tényleg az egész zsidó nép közreműködésén Palesztina felépítéséül. Nem véletlen, hogy az ifjúsági probléma minden cionista összejövetel tárgyalásainak középpontjában áll. Nem tudtuk gyökeresen megoldani ezt a kérdést. Meg kellene ismerünk az ifjúsági lelki életét és törekvéseit és igyekeznünk kell őket nem kritizálni, hanem segíteni. Nekünk asszonyoknak úgy kell magunkat Palesztinával szemben beállítanunk, mintha mi is akarnánk menni és ott akarnánk élni, mert csak így tudjuk megérteni és átérzeni az ifjúság gondolkodás módját. A Jung-Wizo kérdést szintén nem fogjuk tudni megoldani, ez világszervezet. Mi legfeljebb csak egy ideiglenes helyi megoldást tudunk találni, amely vagy bevállal, vagy nem. A mi intenciónk az, hogy a Jung-Wizo leányok itt a galutban utánpótlást képezzék a Wizo-nak, nem szabad azonban megfeledeknünk a hachsarakon lévő lányokról sem, akik nagyon gyakran éheznek. A Wizonak ellenőriznie kellene a hachsarakh telepeket, ahol anyagi támogatáson kívül tanácsokkal is segíteni kellene. Helytelen, hogy a Wizo-csoportok még ma sem fejelemeztek annyira, hogy az alapszabályok által megengedett 25 százalékon feül ne köt-

amelynek felhozását a KKL javára vállalja. Ezeket a bejelentéseket a központ körlevél formájában ismertetni fogja a csoportokkal és ugyancsak körlevél útján fogják azután a csoportok a központtal karöltve meghatározni a föderáció kontingensét a KKL-el szemben. Ismertetni az előző nap megtartott Jung Wizo megbeszélés anyagát. Az erdélyi Wizo központ elgondolása az volna, hogy a leányok ne alkossanak külön csoportokat, hanem a Wizo csoportokon belül mint leánytagozat dolgozzanak és a Wizo csoport büdzséjéhez járuljanak hozzá. A Wizonak a világkonferencia határozata kimondja, hogy minden Wizo leánycsoport a bécsi Jung Wizo központ, a Kontinentaltbund alá tartozik. A Kontinentaltbund azonban egészen más a mentalitása, mint az erdélyi leánycsoportoké, nem politikamentes. A Kontinentaltbund csoportjai hachsarára és álljára vannak beállítva, míg mi, az erdélyi leánycsoportokat a galut-cionizmusra neveljük, hogy a Wizo utánpótlását képezzék.

Reiter Lunka ezután referál az EKIT és a Wizo és a Jedidé Hechaluc és a Wizo közötti viszonyról. Az EKIT később azzal a kéréssel fordult a Wizohoz, hogy szavazzon meg a Jedidé Hechalucnak is egy bizonyos hozzájárulást. Wizo-KIB ebben a kérdésben úgy döntött, hogy miután a Wizo évi 10 ezer lejt ad a Palesztina-hivatalnak a hachsara telepek segélyezésére és további 10 ezer lejt oszt szét leányoknak alija segély formájában, nem áll módjában a Jedidé Hechalucnak további összeget megszavazni. A Wizo programjában kizárólag leányok segélyezése tartozik és javasolja, hogy az összejöveteli hatalmazza fel a Wizo KIB-et, hogy ezt az összeget a szűkségnek megfelelően felemelje.

Beszél még a márciusi palesztinai Wizo világkonferenciáról. Reméljük, hogy az erdélyi föderációt számos delegátus és még számos vendég fogja képviselni. A londoni Wizo központ keresztülvitte a hatóságoknál, hogy azok az asszonyok, akik felmutatják a Wizo központ igazolását, mentesítve vannak a 60 font turista kanció depozitálásától. Kedvezményes utazásról gondoskodik az erdélyi központ, Palesztinában elhelyezésről és kalauzról a Wizo palesztinai Excutívájára.

Ezután következett dr. Klompusné előadása, melyet jövő heti számunkban fogunk ismertetni. Dr. Klompusné beszéde után, melyet szűnni nem akaró tapsal honorált a hallgatóság, Vermes Ernő, az E. Zs. N. Sz. elnöke méltatta néhány meleg szóval a Wizo munkásságát az építő munkában és az erdélyi cionista életben.

senek a Wizo számára felhozott pénzekből. Kéri a csoportokat, hogy végre szívleljék meg ezt az előírást és tartsák magukat ehhez. Szeretné, ha az értekezlet elfogadná javaslatát egy héber kurzus megjelentetésére az Új Kelet Wizo mellékletében. Indokolja ezt azzal, hogy nagyon sok kis helyiségben nincs meg a lehetőség arra, hogy héber tanterőt alkalmazzanak és az asszonyoknak így alkalmuk volna mégis valamit tanulni. Weinbergerné felszólalása után megkezdődött az általános vita, melyben a következők vettek részt:

Dr. Handlerné véleménye szerint a héber kurzus az újságban egyáltalán nem alkalmas arra, hogy az asszonyok valamit is tanulhassanak. Az a nézete, hogy a Wizo programján belül nem lehet megvalósítani a hachsarakh-telepek ellenőrzését, legalább az eddigi tapasztalatok ezt mutatják.

Dr. Klompusné teljesen téves felfogás az, hogy a Wizo ne tudná keresztül vinni a hachsarakh-telepek ellenőrzését. Nagyon sok országban, többek között a Regátban már átvitték a gyakorlatba. Alkalmazták egy instruktornét, aki Palesztinában az egyik Wizo-intézményben végzett. Az instruktorné meglátogatja az egyes szniffeket és praktikus tanácsokkal látja el a leányokat és fiukat.

Dr. Jeremiás Aranka (Nagyvárad) javasolja, hogy a Wizo leánycsoportok tagjai hozzanak fel pénzeket a hachsarakh-telepek támogatására.

Dr. Fuchs (Arad) vázolja az aradi csoport nehéz helyzetét, amennyiben közös óthont tartanak fenn a Zs. N. Sz. helyisco-

portjával és az ifjúsági csoportokkal, mely két utóbbi helyett gyakran kell kifizetniük a házbért, ami olyan nagy anyagi terhet jelent a csoport számára, hogy nem tudja fedezni a központtal szemben vállalt büdzséjét.

Dr. Bárné (Dés): kéri az összejövetelt, hogy fogadja el a héber kurzusra vonatkozó javaslatot olyképpen, hogy megkezdjük a leányokat és amennyiben nem járnának kellő eredménnyel, beszűntetjük.

Kohn Mihályné (Pecica): szintén kéri a héber kurzus bevezetését.

Dr. Kaufmanné (Szatmár): javasolja, hogy létesítsen a Wizo kurzusokat, ahol leányok nevelődni kiképzést nyerjenek. Ezek a leányok elmennek zsidó családokhoz és bevinnék mindenrovára a zsidó nemzeti eszmét.

Dr. Róthné: Ezzel a problémával a Wizo már régen foglalkozik, de nem tudjuk megoldani. A Wizo-nak egészen más célkitűzései vannak. Ilyen kurzusok létesítése a zsidó Nőegyletek feladata volna. Csernovichban azonban van egy ilyen nevelő nőképző, ahonnan egészen elsőrangú leányok kerülnek ki. A temesvári Wizo központnak megvannak az ez irányú összeköttetései és szívesen áll bármilyen a rendelkezésére.

Dr. Gellértné (Oradea): Nézetét szerint a Wizo-nak komolyan kellene foglalkozni ilyen kurzusok létesítésének gondolatával, mert ezek kettős célt szolgálnának. Gyermekeiket zsidó és héber képzettséggel bíró nevelőnkre bízhatnának és szegény zsidó leányokat juttatnának kenyérkeresethez.

Taub Dezsóné (Sighet): Néhány adminisztratív kérdéshöz szól hozzá.

Hochstadt Dezsóné (Dej): A Wizo leánycsoportok kérdésénél a legfontosabb, hogy cionista nevelést kapjanak a lányok.

Löbl Lajosné (Timisoara): A Wizo leánycsoportok nagyon sok helyen azért nem életképesek, mert a Wizo-asszonyok nem foglalkoznak velük eleget. Javasolja, hogy minden Wizo csoport nevezzen meg egy tagot, aki rendszeresen eljár a lányok összejöveteleire és segíti őket munkájukban.

Dr. Schwartz Lajosné (Satu-Mare): A Wizo Erdélyben 6 év óta dolgozik és teljesen Palesztina-centrikusan van beállítva. Javasolja, hogy dolgozzon ki a föderáció néhány éve előre egy nevelési és munkatervet.

Dr. Róthné kéri dr. Schwartzné, hogy erre vonatkozó memorandum írásban nyújtsa be a központhoz.

Dr. Fáy (Satu-Mare): A Wizo és a Nőegylet közös rendezvényeiről beszél.

Dr. Jordán (Satumare): Ugyancsak a Wizo és Nőegylet egymás közti viszonyáról beszél.

Kohn Mártonné (Tg.-Mures): Felhívja az asszonyok figyelmét a KKL-munkára és kéri őket, hogy különösen az esküvői gyűléseket és a Széfer Hajeled akciót vegyék kezükbe. **Rosenwasserné** (Surduc) kéri, hogy legyen oldják meg más városokban a helyi szegények támogatásának kérdését, ahol csak Wizo van és Nőegylet nincs.

Reiter Lunka felvilágosítást ad Rosenwasserné kérdésére, majd hozzá fűzi észrevételeit a javaslatokhoz és felszólalásokhoz. A héber kurzusra vonatkozólag az a véleménye, hogy az egy oldalas melléklet így is kevés és nem hiszi, hogy ennek a kurzusnak a megjelentetése érne annyit, hogy ezért a melléklet még kisebb legyen. Viszont minden héten két oldalon megjelentetni a mellékletet, ehhez nincs anyagi lehetőségünk. Kísérletként azonban 3 hónapig meg lehet jelenteni.

A nyári kurzust tavaly kevés jelentkezés miatt nem lehetett megtartani, mert túl nagyok lettek volna a költségek. Kéri, hogy ennek az elintézését bízzák a központra.

Beszélnék még ezután a Keren Kajemet javaslatokról és a Jung Wizo-ról. A leánycsoport kérdésében úgy lönt az értekezlet, hogy minden Jung Wizo csoport dolgozza ki, hogy hogyan képzelje el a leánycsoportok működését. A központ ezeket összegyűjti és a legközelebbi konferencián, amikor már a világkonferencia állást foglalt, mi is meg fogunk próbálni egy végleges megoldást találni.

Dr. Róthné: Zárszavában megköszöni a satumarei csoportnak a szíves vendéglátást és további munkára buzdítja a fiatal szatmári csoportot.

Dr. Jordán Viktor néhány szavas üdvözlése után a Hatikvával ért véget a gyűlés. Az értekezlet határozatát a következő számunkban közöljük.

HIREK

Holt lel

Nem a gogati holt lelüket tavasz és hasznosuk után beomlott sirhantjoptak az élők lajstromában a lelkek tulajdonképpen csak gazdák teste porlad lelkek csöndes temetőiben lelkek itt bolyonganak köz hogy tulajdonosaik csak észrevennek ezt az állapotot, megdermedt szívűnek, de legfájdalmasabb a kor közöttünk, zsidó test találokunk velük.

Azokról szólnak, akik itt nyúlnak, a közönyösség falkának a saját lelkiismeret adnának ezek az emberek reggeltől estigrobognak a vényesülés szédítő iramát adnak, számolnak, kalk rakják a garasokat — mi napra gondolva. Csak én! Ők ugyan úgy érzik, hogy az az élet, hiszen színté járnak; sőt rohannak, líh meg sznek és észmetenek — testben és tekintélyben.

Ugy nézem őket, mint kisérteties bábokat úres mazok, miket egy látható árny rángat celtalanul id belőlük a lélek, a Zsidó téllene lobogni a gondolkomlok mögött, ott ke zsidó szívben — ott von percre a zsidó sorsközö részvételében. De ott ninc az emberekben legfeljebb nagyük, felebarátjuk eseti nek láttára, már emberi ir rendeznek bennük. Itt kies tő ritmusából, a vidék nyo homályában látom ezeket ket a közönyösség, a ke gató kódébe dermedt gal ket.

Nem szimbólum ez — valóság. Emberek, zsidók kisparások — lateinerek rüllettem. Kihullva az országutjából, a zsidó sc csodálatos és tragikus u el hozzájuk egy lehet napra megismétlődő poli mi robbanások zaja itt el világválságok a zsidó né talizmán nem törnek be tukba.

Nem lehet őket derme ni. Ugy járok közöttük, ban bolyogom kiáltás, m hullott esősepp.

Megrohanom néha önt ököllet belesújtok a sz üvöltöm a zsidó igazságv ják meg őket.

Naponta beszámolok amit böngező szemekkel lapjukban olvasnak, an után, telt gyomorral, el várják az elalvás gyöny

— Német börtönökben zsidó írók és művészek, borokban próbékek tépik tirok testét — a gyűlölet lenek körül — őket nem szemmel tántorognak a talan robot és bárgyu közt.

Palesztinában szemünlé ementből és veritékből éposza. Egy történelmi munkája folyik itt, am

VILÁG SA

A ZSIDO ASSZONY

AZ ERDÉLYI WIZO HIVATALOS LAPJA.

A WIZO országos összejövedele Szatmáron

Soha még Wizo konferencia, vagy országos összejövetel nem zajlott le olyan érdeklődés mellett, mint a december 26-án lezajlott összejövetel. Bizonyíték erre a megjelent delegátusok száma is. 18 csoport képviselőjében 61 delegátus vett részt a tanácskozáson.

Arad: Dr. Fuchs Albertné, dr. Köves Lászlóné. **Nagybánya:** Ferencz Etus, Frankovits Bogdy, Katz Lulu, Müller Edit, Schwartz Edit. **Nagykaroly:** Reiter Adolfné. **Kolozsvár:** Léb Ödönne. Weinberger Nándorné, Dész: dr. Bär Emánuelné, Hochstadt Dezsóné, Rosmann Béláné, Singer Ferencné, dr. Weinberger Manóné. **Fogaras:** Frieda Ripper. **Lugos:** Sidon Józsefné. **Medgyes:** Grünfeld Dezsóné. **Nagyvárad:** Epstein Samuné, dr. Gellér Miksáné, dr. Jeremiás Aranka. **Rovine:** Kohn Mihályné. **Szatmár:** dr. Fáy Béláné, dr. Fescher Lajosné, dr. Fischer Samuné, dr. Fischer Miklósné, Gut Lajosné, Guttman Béláné, Hegedüs Zoltáné, dr. Jordan Viktorné, dr. Rosenbaum Dezsóné, Rosenfeld Mártonné, dr. Rosenfeld Andorné, dr. Schwartz Lajosné, Heimovitsné. **Sziget:** Dr. Fried Abrahámné, Fried Ignácné, Ja-

kober Lili, Katz Mancsi, Marmorné, Mendelovits Lajosné, Dr. Perl Gizella, Perl Jenőné, Stern Klári, Stern Lea, Taub Dezsóné, Weisz Sándorné. **Somcuta-Mare:** Dr. Jakab Menyhértné. **Surduc:** Rosenwasser Józsefné. **Tg.-Mures:** Kohn Mártonné, Simon Klári. **Timisoara:** Dr. Handler Rezsóné, Löbl Lajosné, Merbl Kató, Reiter-Lunka, Dr. Róth Dezsóné, Scheer Vera, Dr. Weisz Arnoldné. **Toplita:** Liquornik Fülöpné. **Valea-lui-Mihailu:** Dr. Bálint Miklósné, Weisz Béláné.

Dr. Fischer Samuné, a szatmári Wizo-csoport elnöknője, a vendéglátó csoport nevében üdvözlő a delegátusokat és vendégeket. Nagy megtiszteltetés — mondotta dr. Fischer — a fiatal szatmári csoportnak, hogy alig egy évi munkáság után, már körében üdvözölheti a föderáció vezetőjét és a csoportok kiküldöttjeit. Eredményes munkát kíván az összejövetelnek. Ezután Dr. Róth Dezsóné országos elnököt tartotta meg megnyitó beszédét, mely nagy hatással volt a hallgatóságra. (A megnyitó beszéd szövegét a multheti számbunkban ismertettük.)

Reiter Lunka szervezeti referátuma

Utána Reiter Lunka országos ügyvezető tartotta meg szervezeti referátumát. Bevezetésül a delegátusok elnözését kéri, hogy a tárgyalás anyagát a központ nem küldte meg előre, de a csoportok oly későn küldték be beszámolóikat, a jelentések elkészítésével kénytelen volt a központ a legutolsó napig várni. Most mindenki megkapta az anyagot. Kéri a delegátusokat, hogy amennyiben a megbeszélés folyamán nem tudnak vagy nem volna alkalmuk észrevételeiket megtenni, úgy közzöljék azokat írásban és a központ a beérkezett hozzászólásokat körlevél formájában fogja ismertetni az összes csoportoknál. A föderáció jelentései és kimutatásai nagyon eredményes munkáról tesznek tanubizonyosságot. A Keren Kajemet és Kern Hajeszod-munka sikeres volt. Mindezek dacára nem kielégítőek a föderáció teljesítményei. Szervezetileg nagyszerűen működnek a csoportok, csak az anyagi teljesítmények hagynak kívánni valót maguk után. Ha összehasonlítjuk a tagok számát a felhozott összegekkel, akkor látjuk, hogy minden erőnket össze kell fogjuk, hogy megfeleljünk kötelezettségeinknek és ne maradjunk el ezen a téren sem a többi föderációk mögött. Ha az egyes csoportok jelentésében vagy kimutatásában a központ valamit kifogásolt, ezt ne tekintsek a csoportok kellemetlenkedésnek. Meg kell értenünk a csoportoknak, hogy a központ a világszervezet és világkonferencia intenciói szerint igyekszik a munkát irányítani. Ez az intenció a föderációk és csoportok munkájának egységesítése és haladást és fejlődést jelent a mozgalom életében.

Reiter Lunka ezután beszámol a föderáció munkájáról a májusi konferenciától mostanig. Közli, hogy a májusi konferencia határozatai közül, melyeket tudta a központ keresztülvinni és mik voltak azok az indokok, amelyek az egyes határozatok megvalósítását megakadályozták. Elhatározta a konferencia, hogy éventén két erdélyi leány részére fog certifikátot és ingyen kiépítést kéri a Wizo valamelyik intézményétől. A londoni központ nem tudott eleget tenni ennek a kérésnek, mert több föderáció fordult hozzá ugyanilyen kívánsággal, úgy hogy a világ-konferenciára akarta bízni a döntést. Ugyanakkor a palesztinai asszonyok dr. Rachel Klompus és Ada Fischmann lehetővé tették a határozat megvalósítását. A kért certifikátot megkaptuk és a két Wizo-leány: Hillmann Margit (Brasov) és Pollák Rá-

chel (Sighet) már megérkeztek Ajajothba. További két certifikátot is kapott az erdélyi föderáció, két leány részére, akik Peszachkor mennek ki Erecbe, ahol mint fizető növendéke kőgnak képzést nyerni a Hostelban, vagy Nahalalban. Ezek a pozitív eredmények bizonyára nagy mértékben elő fogják segíteni a Wizo munkáját. Ezután beszélt még a többi megvalósított határozatról, majd rátér a KKL érdekében kifejtett munkára. Sajnos, pontos kimutatásaink ebben a munkaperiódusban sem voltak azonban mégis meg lehetett alapítani, hogy a vállalt kontingensnél nagyobb összeget hozott fel a föderáció. Ismerteti a KKL kuratóriumának az országos összejövetelhez beterjesztett javaslatait. A KKL kuratórium a kontingens felemelést kéri. A KIB erre vonatkozólag úgy döntött, hogy javasolni fogja az összejövetelen, miszerint 30 napon belül minden csoport írásban adja meg az összeget.

Az általános vita

Ebédésznet után Weinberger Nándorné (Kolozsvár) szólt fel és kifejtette nézetét a javaslatokkal kapcsolatban. Nézete szerint nem helyes, hogy a Keren Kajemet áttért az akciók gyűjtőrendszerre, mert ez zavarja a többi akciókat és a KKL-nek a néptől apró adományokból kell felhozni a jövedelmét. El kell juttatnunk minden egyes házba a KKL perselyt, hogy tényleg az egész zsidó nép közreműködésén Palesztina felépítésénél. Nem véletlen, hogy az ifjúsági probléma minden cionista összejövetel tárgyalásainak középpontjában áll. Nem tudtuk gyökeresen megoldani ezt a kérdést. Meg kellene ismerünk az ifjúság lelki életét és törekvéseit és igyekeznünk kell őket nem kritizálni, hanem segíteni. Nekünk asszonyoknak úgy kell magunkat Palesztinával szemben beállítanunk, mintha mi is akarnánk menni és ott akarnánk élni, mert csak így tudjuk megérteni és átérzeni az ifjúság gondolkodás módját. A Jung-Wizo kérdést szintén nem fogjuk tudni megoldani, ez világszervezet. Mi legfeljebb csak egy ideiglenes helyi megoldást tudunk találni, amely vagy beválik, vagy nem. A mi intenciónk az, hogy a Jung-Wizo leányok itt a galutban utánpótlását képezzék a Wizo-nak, nem szabad azonban megfelekednünk a hachsaroknál lévő lányoktól sem, akik nagyon gyakran éheznek. A Wizonak ellenőriznie kellene a hachsarok telepeket, ahol anyagi támogatáson kívül tanácsokkal is segíteni kellene. Helytelen, hogy a Wizo-csoportok még ma sem figyelmeztettek annyira, hogy az alapszabályok által megengedett 25 százalékon felül ne köit-

amelynek felhozását a KKL javára vállalja. Ezeket a bejelentéseket a központ körlevél formájában ismertetni fogja a csoportokkal és ugyancsak körlevél útján fogják azután a csoportok a központtal karöltve meghatározni a föderáció kontingensét a KKL-el szemben. Ismerteti az előző nap megtartott Jung Wizo megbeszélés anyagát. Az erdélyi Wizo központ elgondolása az volna, hogy a leányok ne alkossanak külön csoportokat, hanem a Wizo csoportokon belül mint leánytagozat dolgozzanak és a Wizo csoport büdzséjéhez járuljanak hozzá. A Wizonak a világkonferencia határozata kimondja, hogy minden Wizo leánycsoport a bécsi Jung Wizo központ, a Kontinentalbund alá tartozik. A Kontinentalbundnak azonban egészen más a mentalitása, mint az erdélyi leánycsoportoké, nem politikamentes. A Kontinentalbund csoportjai hachsarára és állíjára vannak beállítva, míg mi, az erdélyi leánycsoportokat a galut-cionizmusra neveljük, hogy a Wizo utánpótlását képezzék.

Reiter Lunka ezután referál az EKIT és a Wizo és a Jedid Hechaluc és a Wizo közötti viszonyról. Az EKIT később azzal a kéréssel fordult a Wizohoz, hogy szavazzon meg a Jedid Hechalucnak is egy bizonyos hozzájárulást. Wizo-KIB ebben a kérdésben úgy döntött, hogy miután a Wizo évi 10 ezer lejt ad a Palesztina-hivatalnak a hachsara telepek segélyezésére és további 10 ezer lejt oszt szét leányoknak alija segély formájában, nem áll módjában a Jedid Hechalucnak további összeget megszavazni. A Wizo programjában kizárólag leányok segélyezése tartozik és javasolja, hogy az összejövetel tartalmazza fel a Wizo KIB-et, hogy ezt az összeget a szükségnek megfelelően felemelje.

Beszélt még a márciusi palesztinai Wizo világkonferenciáról. Reméljük, hogy az erdélyi föderáció számos delegátus és még számosabb vendég fogja képviselni. A londoni Wizo központ keresztülvitt a hatóságoknál, hogy azok az asszonyok, akik felmutatják a Wizo központ igazolását, mentesítve vannak a 60 font turista kaució deponálásától. Kedvezményes utazásról gondoskodik az erdélyi központ, Palesztinában elhelyezéséről és kalauzolásról a Wizo palesztinai Executívája.

Ezután következett dr. Klompusné előadása, melyet jövő heti számunkban fogunk ismertetni. Dr. Klompusné beszéde után, melyet szűnni nem akaró tapsal honorált a hallgatóság, Vermes Ernő, az E. Zs. N. Sz. elnöke méltatta néhány meleg szóval a Wizo munkásságát az építő munkában és az erdélyi cionista életben.

senek a Wizo számára felhozott pénzekből. Kéri a csoportokat, hogy végre szívleljék meg ezt az előirást és tartsák magukat ehhez. Szeretné, ha az értekezlet elfogadná a javaslatát egy héber kurzus megjelentetésére az Uj Kelet Wizo mellékletében. Indokolja ezt azzal, hogy nagyon sok kis helyiségben nincs még a lehetőség arra, hogy héber tanerőt alkalmazzanak és az asszonyoknak így alkalmuk volna mégis valamit tanulni. Weinbergerné felszólalása után megkezdődött az általános vita, melyben a következők vettek részt:

Dr. Handlerné véleménye szerint a héber kurzus az újságban egyáltalán nem alkalmas arra, hogy az asszonyok valamit is tanulhassanak. Az a nézete, hogy a Wizo programján belül nem lehet megvalósítani a hachsarok-telepek ellenőrzését, legalább az eddigi tapasztalatok ezt mutatják.

Dr. Klompusné: teljesen téves felfogás az, hogy a Wizo ne tudná keresztül vinni a hachsarok-telepek ellenőrzését. Nagyon sok országban, többek között a Regátban már átvitték a gyakorlatba. Alkalmaztak egy instruktornőt, aki Palesztinában az egyik Wizo-intézményben végzett. Az instruktornő meglátogatja az egyes szniffeket és praktikus tanácsokkal látja el a leányokat és fiukat.

Dr. Jeremiás Aranka: (Nagyvárad) javasolja, hogy a Wizo leánycsoportok tagjai hozzanak fel pénzeket a hachsarok-telepek támogatására.

Dr. Fuchsne (Arad): vázolja az aradi csoport nehéz helyzetét, amennyiben közös otthont tartanak fenn a Zs. N. Sz. helyicso-

portjával és az ifjúsági csoportokkal, mely két utóbbi helyett gyakran kell kifizetniük a házbért, ami olyan nagy anyagi terhet jelent a csoport számára, hogy nem tudja fedezni a központtal szemben vállalt büdzséjét.

Dr. Bárné (Dezs): kéri az összejövetelt, hogy fogadjon el a héber kurzusra vonatkozó javaslatot olyképpen, hogy megkezdjük a leánykéket és amennyiben nem járnának kellő eredménnyel, beszüntetjük.

Kohn Mihályné (Pecica): szintén kéri a héber kurzus bevezetését.

Dr. Kaufmanné (Szatmár): javasolja, hogy létesítsen a Wizo kurzusokat, ahol leányok nevelődni kiképzést nyerjenek. Ezek a leányok elmennek zsidó családokhoz és bevinnék mindenhol a zsidó nemzeti eszmét.

Dr. Róthné: Ezzel a problémával a Wizo már régen foglalkozik, de nem tudjuk megoldani. A Wizo-nak egészen más célkitűzései vannak. Ilyen kurzusok létesítése a zsidó Nőegyletek feladata volna. Csernovichban azonban van egy ilyen nevelőné képző, ahonnan egészen elsőrangú leányok kerülnek ki. A temesvári Wizo központnak megvannak az ez irányú összeköttetései és szívesen áll bármilyen a rendelkezésére.

Dr. Gellérné (Oradea): Nézete szerint a Wizo-nak komolyan kellene foglalkozni ilyen kurzusok létesítésének gondolatával, mert ezek kettős célt szolgálnának. Gyermeküket zsidó és héber képzettséggel bíró nevelőnőkre bízhatnának és szegény zsidó leányokat juttathatnának kenyérkeresethez.

Taub Dezsóné (Sighet): Néhány adminisztratív kérdéshez szól hozzá.

Hochstadt Dezsóné (Dej): A Wizo leánycsoportok kérdésénél a legfontosabb, hogy cionista nevelést kapjanak a lányok.

Löbl Lajosné (Timisoara): A Wizo leánycsoportok nagyon sok helyen azért nem életképesek, mert a Wizo-asszonyok nem foglalkoznak velük eleget. Javasolja, hogy minden Wizo csoport nevezzen meg egy tagot, aki rendszeresen eljár a lányok összejöveteleire és segíti őket munkájukban.

Dr. Schwartz Lajosné (Satu-Mare): A Wizo Erdélyben 6 év óta dolgozik és teljesen Palesztina-centrikusan van beállítva. Javasolja, hogy dolgozzon ki a föderáció néhány évre előre egy nevelési és munkatervet.

Dr. Róthné kéri dr. Schwartzné, hogy erre vonatkozó memorandumát írásban nyújtsa be a központhoz.

Dr. Fáyne (Satu-Mare): A Wizo és a Nőegylet közös rendezvényeiről beszél.

Dr. Jordáné (Satumare): Ugyancsak a Wizo és Nőegylet egymás közti viszonyáról beszél.

Kohn Mártonné (Tg.-Mures): Felhívja az asszonyok figyelmét a KKL-munkára és kéri őket, hogy különösen az esküvői gyűjtéseket és a Szefer Hajeled akcióit vegyék kezükbe.

Rosenwasserne (Surduc) kéri, hogy legyen oldják meg más városokban a helyi szegények támogatásának kérdését, ahol csak Wizo van és Nőegylet nincs.

Reiter Lunka felvilágosítást ad Rosenwasserne kérdésére, majd hozzá füzi észrevételeit a javaslatokhoz és felszólalásokhoz. A héber kurzusra vonatkozólag az a véleménye, hogy az egy oldalas melléklet így is kevés és nem hiszi, hogy ennek a kurzusnak a megjelentetése érne annyit, hogy ezért a melléklet még kisebb legyen. Viszont minden héten két oldalon megjelentetni a mellékletet, ehhez nincs anyagi lehetőségünk. Kiszérlésként azonban 3 hónapig meg lehet tartani.

A nyári kurzust tavaly kevés jelentkező miatt nem lehetett megtartani, mert túl nagyok lettek volna a költségek. Kéri, hogy ennek az elintézését bízzák a központra.

Beszélnék még ezután a Keren Kajemet javaslatokról és a Jung Wizeról. A leánycsoport kérdésében úgy lönt az értekezlet, hogy minden Jung Wizo csoport dolgozza ki, hogy hogyan képzelje el a leánycsoportok működését. A központ ezeket összegyűjti és a legközelebbi konferencián, amikor már a világkonferencia állást foglalt, mi is meg fogunk próbálni egy végleges megoldást találni.

Dr. Róthné: Zárszavában megköszöni a satumarei csoportnak a szíves vendéglátást és további munkára buzdítja a fiatal szatmári csoportot.

Dr. Jordán Viktor néhány szavas üdvözlése után a Hatikával ért véget a gyűlés. Az értekezlet határozatait a következő számunkban közöljük.

HIREI
Holt lel

Nem a gogati holt lel akiket ravasz és haszonles után beomlott sirhant loptak az élők lajstromába o lelkek tulajdonképpen csak gazdák teste porlad lelkek csöndes temetőiben lelkek itt bolyonganak kö hogy tulajdonosaik csak észrevennék ezt az állapot kek, megdermedt szivek nak, de legfájdalmasabb kor közöttünk, zsidó test találkozunk velük.

Azokról szólnak, akik itt nyában, a közönyösség fa kálnak a saját lelkiismeret ladálnak ezek az ember reggeltől estigrobognak a vényesülős szédítő iramát adnak, számolnak, kalk rakják a garasokat — mi napra gondolva. Csak é. Ők ugyan úgy érzik, hogy az az élet, hiszen szinte járnak, sőt rohannak, liha még esznek és emésztene — testben és tekintélyben

gyű nézem őket, mint kísérteties bábokat üres mazok, miket egy láthat árny rángat céltalanul id belőlük a lélek, a Zsidó id kellene lobogni a gondolat homlok mögött, ott ké zsidó szívben — ott von perere a zsidó sorsközö részvételében. De ott ninc az emberekben legfeljebb raglik, felebarátjuk eseti nek láttára, már emberi i rendeznek bennük. Itt kies tő ritmusából, a vidék nyo homályában látom ezeket a közönyösség, a ke gató ködbe dermedt gals ket.

Nem szimbólum ez — valóság. Emberek, zsidó kisparosok — lateinerek rülöttem. Kihullva az országutjából, a zsidó csodálatos és tragikus a ei hozzájuk egy lehet napra megisméltőd poli mi robbanások zaja itt el világválságok a zsidó né taklizmái nem törnek be tükbe.

Nem lehet őket derme ni. Ugy járok közöttük, ban bolyongó kiáltás, m hullott esőcsepp. Megrohanom néha önt ököllet beleszúrtok a sz üvöltöm a zsidó igazság jék meg őket.

Naponta beszámolok amit böngésző szemekkel lapjukban olvasnak, an után, telt gyomorral, el várják az elavás gyönyö — Német börtönökbe zsidó irók és művészek, borokban pribékek tépik tironk testét — a gyűlölet lenek körül — őket nem szemmel tántorognak a talan robot és bárgyu zött.

Palesztinában szemünl cementből és veritékből éposa. Egy történelmi munkája folyik itt, ame

VILÁG SA

HIREK

Holt lelkek

Nem a gogati holt lelkekről lesz szó, akiket ravasz és haszonlesó kufárok haláluk után beomlott sirhantjuk alól újra belepottak az élők lajtsromába — nem. Azok a lelkek tulajdonképpen nem is halottak, csak gazdáik teste porladozik a jobbágy-lelkek csöndes temetőiben. Az igazi holt lelkek itt bolyonganak közöttünk, anélkül, hogy tulajdonosaik csak sejténék, vagy észrevennék ezt az állapotot. Kialudt lelkek, megdermedt szívek mindenütt vannak, de legfájdalmasabb nekünk az, amikor közöttünk, zsidó testvéreink között találkozunk velük.

Azokról szólók, akik itt, a vidék posványában, a közönyösség fakópenyében bujkálnak a saját lelkiismeretük elől. Itt szaladgálnak ezek az emberek körülöttem, reggeltől estigrobognak a bussines, az érvényesülés szédítő iramában, vesznek-eladnak, számolnak, kalkulálnak, élükre rakják a garasokat — mindig a nagy Hol-napra gondolva. Csak éppen nem élnék. Ők ugyan úgy érzik, hogy amit csinálnak az az Élet, hiszen szüntelenül mozognak, járnak, sőt rohannak, lihegnek — közben még esznek és emésztnek is: gyarapodnak — testben és tekintélyben.

Ugy nézem őket, mint valami groteszk, kísérteties bábokat üres hus- és csontfal-mazok, miket egy láthatatlan galvanikus áram rángat céltalanul ide-oda. Hová lett belőlük a lélek, a Zsidó lélek, amelynek ott kellene lobogni a gondolatokba ráncolódo homlok mögött, ott kellene véreznie a zsidó szívből — ott vonaglan a perceről-percerre a zsidó sorsközösség fájdalmas részvételében. De ott nincs semmi, ezekben az emberekben legfeljebb az irigység vonaglik, felebarátjuk esetleges szerencséségeit látva, már emberi indulatok nem érvendeznek bennük. Itt kiesve a város lüktető ritmusából, a vidék nyomott, komor félműveltségében látom ezeket a halott lelkeket a közönyösség, a korlátoltság fojtogató ködébe dermedt galut-zsidó kísérteteket.

Nem szimbólum ez — élő, fájdalmas valóság. Emberek, zsidók — kereskedők, kisiparosok — lateinerek így élnék itt körülöttem. Kihullva az Élet lüktető országútjából, a zsidó sors, a zsidó Élet esodálatos és tragikus viharából nem ér el hozzájuk egy lehelet sem. A napról-napra megismétlődő politikai és társadalmi robbanások zaja itt elhalszik, elvész. A világválságok a zsidó népi sors nagy katalizmái nem törnek be elfáult öntudatukba.

Nem lehet őket dermedtségükkel felrészni. Ugy járok közöttük, mint egy sivatagban bolygogó kiáltás, mint forró hamuba hullott esőcsepp.

Megrohanom néha öntudatukat, remegő ököllel belesujtok a szívébe. Fülükbe üvöltöm a zsidó igazságokat — alig hallják meg őket.

Naponta beszámolok nekik mindarról, amit böngésző szemekkel este az ágyban lapjukban olvasnak, amikor üzletzárás után, telt gyomorral, elboruló öntudattal várják az elalvás gyönyörteljes pillanatát.

Német börtönökben roghadnak meg zsidó írók és művészek, koncentrációs táborokban pribékek tépik izekre zsidó mártírok testét — a gyűlölet hullámai örvénylenek körül — őket nem érdekli. Behunyják szemüket tántorognak a mindennapos céltalan robot és bárgy kedvteléseik között.

Palesztinában szemünk előtt épül kőből, cementből és veritékből egy új hőskor eposza. Egy történelmi lendület gigászi munkája folyik itt, amely előtt esodál-

ba dőbben az ámuló világ öntudata. Ellen-ségeink néma bámulattal adóznak a zsidó reneszánsz alkotásának... Ők nem!

Ők nem látják, nem hallanak, nem tapintják a csodákat — nem akarnak semmiről tudni. Figyelem néha őket. Szemük merev, kifejezéstelen, fülük tompa, csak vidéki fecsegések, pletykák jutnak dobhártyájukhoz, kezük csak tárgyakat: árut, bélyeget, bécsi szeletet — egy pohár sört tud körül tapintani. Kisérteties!

De ők nem érzik, nem tudják ezt. Beszélnek, esznek, emésztnek, szeretiknek — a testük életét él.

De a lelkük halott.

Ezerkilencszázharmincöt, Hitler harmadik birodalmának korában, a Zsidó Gondolat, a nemzeti otthon újraépítésének tizenötödik évében ilyen zsidó lelkek is léteznek. Nálunk.

Vajjon felébrednek az utolsó percben? (Tövis) Bleicher Alfréd

Hirek a Saar-vidékről. Berlinből jelentik: A tengerentúlról a Newyorki gőzössön 358 amerikai Saar-német érkezett Cuxhavenbe, akiket az SA és a tengerészeti SA, továbbá a Hitler-Ifjak diszszázada fogadtak. — Manillából és Jokohamából misszionáriusok, Délafrikából betegápolók érkeztek akik részt fognak venni a népszavazásban.

Megmentették a jég-tömbökre sodródott hét kanadai halászt. Ottavából jelentik: A tegnapi napon három repülőgép élelmiszereket dobott le a Simcoe-tó partjára, ahol a vihar következtében hajótörést szenvedett 7 halász tartózkodik. A repülőgépek megkísérelték a leszállást is, ami a hatalmas jég-tömbök miatt csak nagy nehézségekkel sikerült. Huszonnégy órai megfeszített munka után egy repülőgépnek sikerült 3 halászt megmenteni, míg a másik négy halásznak sikerült az új jég-tömbökön keresztül a partra vergődnie.

Kolozsvár apraja-nagyja ott lesz

Vasa Prihoda január 11-i hangversenyén az OPERÁBAN!!

Zongoránál: Otto Graef. Vezényel: Bobescu
Jegyek: Ellenzék, Opera, Színházi Ügynökség

Nem lehetett megtartani a Memel-tartománygyűlést. Kownóból jelentik: A mára összehívott Memel-tartománygyűlést nem lehetett megtartani, miután a megjelent 18 képviselő azt nem tette határozatképesé. Új összehívás időpontját még nem állapították meg.

Lábát törte Starace, az olasz fasiszta-párt főtitkára. Rómából jelentik: Starace, a fasiszta-párt főtitkára Torinó közelében a fasiszta téli sportoló ifjak gyakorlatára utazás közben autóbalesetnél lábát törte. Egyidejűleg cefolják azt a hírt, hogy Mussolini fia gépkocsibalesetnél megsebesült volna.

Diana sósorsos szedődzsöléssel, fejfájás ellen. Diana sósorsos szedődzsöléssel, fejfájás ellen. Diana sósorsos szedődzsöléssel, fejfájás ellen.

Rövid hírek mindenünnen. Rövidesen közvetlen vasúti összeköttetések létesülnek Lemberg—Kiew s Lemberg—Odessa között.

A Dolmitokban 9 tagú német sicsoportot lavina eltemetett. Eddig négy holttestet ástak ki a hó alól. — Karácsony hetében gépkocsibalesetek következtében 187 személy vesztette életét. Ilyen magas számot egy héten sem jegyeztek fel. — A munkanélküliek száma december utolsó napján Csehszlovákiában 755 ezer volt. — A csehszlovákiai filmek szövetsége akciót készült indítani abban az irányban, hogy engedélyezzék a külföldi filmek behozatalát bármely nyelvi verzióban. — A Via Appian gépkocsiszerecsétlenségénél három személy életét vesztette. — A bécsi Schubert-szövetség közlebről Rómában hangversenyt ad.

Elhizott egyéneknek a már régóta szívesen alkalmazott természetes „Ferenc József keserűvízkúra a bélműködést erőteljesen előmozdítja, az anyagcserét tetemesen éntéti, a zsírmennyiséget megfelelően lecsökkenti és a testet könnyeddé teszi. Az orvosi szakirodalom kimutatja, hogy a Ferenc József víznek a máj és a végbél felé irányuló vértolulásoknál, valamint aranyérmél és prostataabajoknál is valóban áldásos hatása van.

Közelebről változások lesznek a szovjet diplomáciai karában. Londonból jelentik: Ugy hírlik, hogy közelebről változások lesznek a szovjet diplomáciai karában is, ami szintén az Oroszországban most folyó általános tisztogatási rendszabályok keretében esik. Egyidejű párizsi jelentés szerint Flandin fogadta Potemkin párizsi szovjetkötvetet. A megbeszélés tárgyról a nyilvánosság számára nem adtak ki tájékoztató közleményt.

Az angol kormány közvetítő akciót kezdett az olasz-abessziniai konfliktus elsimítására. Párizsból jelentik: A lapok diplomáciai körökből szerzett értesülései szerint az angol kormány közvetítő akciót kezdett az olasz-abessziniai konfliktus ügyének elsimítására.

Súlyos börtönbüntetésre ítélték egy volt francia miniszterelnököt. Párizsból jelentik: Francois Marsall volt miniszterelnököt a Nyugatafrikai Társaság terhére elkövetett sikasztás miatt 18 havi szabadságvesztésre és kétezzer frank pénzbüntetésre ítélték.

Tokióba látogat Mandzsúria császára. Londonból jelentik: Mandzsúria császáranak tokiói látogatása küszöbön áll. A császárt több mandzsúriai kormányfő is elkíséri útjára. Tokióban nagy fontossággal bíró gazdasági jellegű tárgyalások lesznek a császár látogatás tartama alatt a japán és a mandzsúriai kormányfők között.

Zsebtolvajok garázdálkodnak a nagyváradi pénzügyigazgatóságon. Tudósítónk jelenti: A nagyváradi pénzügyigazgatóságon az elmúlt napokban jól megszervezett zsebtolvajbando működik, egyre kézzel foghatóbb eredményeket produkálva. Tegnap Andrei Sturescu pénzügyigazgató zsebéből loptak ki 13 ezer lejt tartalmazó pénztárcáját, ma délelőtt pedig Nagy Géza vállalkozótól loptak 7000 lejt abban a pillanatban, midőn ez a szobán forgó özeget be akarta fizetni az adóhivatal pénztárába. A rendőrség megindította a nyomozást.

Eljegyzés. Brach Dezső helybeli bornyakereskedő Brách Simon hitk. ehőnek fia eljegyezte Braun Jitaska urleányt Szatmárról.

Uj Herzl-életrajz kiadását készíti elő a bécsi Fiba-Verlag. Nagy tőrfogatú, 650 oldalas diszmunka lesz, melyet 90 kép, sok faksimile és melléklet díszít. Írója dr Alexander Bein. A beavatottak jellemzése szerint ez a könyv az első nagy Herzl-életrajz. Megrendeléseket már most elfogad a kiadó, Wien VI. A fűzött példánynak 8.80, a févázsonba kötöttnek 10.80, az egész vázsonba kötött példánynak 12.80 márka az előfizetési ára.

Január 12. Zsidókórházi bál. Olvasóinknak féképp azoknak, akik most először akarnak résztvenni a zsidókórház bálján, figyelemükbe ajánljuk a fenti ótatmot, mert ez a nap a legelőzetesebbek egyikének ígérkezik és emellett egy oly célt szolgál, amely minden nemesen érző emberbarát legnagyobb támogatását megérdemli. A zsidókórház estélye mindazoknak, akik azon csak egyszer résztvettek, felejthetetlen élményt jelent és az ő propagandájuk bizonyára vonzani fogja a legfiatalabb bál látogatókat is. A bál ezekben is Kolozsvár legszebb helyiségeiben, a Keresekdémi és Iparkamara új termeiben tartják meg, a zene és a buffet, ha ugyan ebben még lehet fokozás, az előbbi évek színvonalát is felül fogja mulni.

Népszerű orvosi előadás a nátháról. Az Erdélyi Múzeum Egyesület rendezésében folyó hó 7-én, hétfőn este 9 órakor a Magyar Zenekonzervatórium disztermében (str. Iuliu Maniu 9emelet) dr Koleszár László előadást tart a nátháról. Előadását vetített képek kísérik. Belpécs díjtalan.

Megnyílt a

MERANO SZÁLLODA

BUDAPEST, IV., BECSI UCCA 2.
Négyemeletes, újfépített palota a Beiváros legszebb helyén. Központi fűtés. Hideg-meleg folyóvíz. Fürdőszobás és telefonos szobák. Lift. Udvari szobák P 4, uccai szobák P 6-tól. Étterem házi kezelésben. Diétás konyha.

BALOGH JÓZSEF
a Berliini téren volt

Merán szálloda tulajdonosa.

A zsidó zenekar próbája. A kolozsvári zsidó zenekar kedd este kilenc órakor próbát tart, amelyre kéri összes tagjai pontos megjelenését.

Eljegyzési hír. Pollák Éva Caransebes és dr Samu Dezső Cluj jegyesek.

Felfüggesztett kisebbségi napilap. Tudósítónk jelenti: A Nagyváradon megjelenő Magyar Hírlap című napilap megjelenését a cenzurahivatal tíz napra felfüggesztette a cenzurával kapcsolatos intézkedések be nem tartása miatt. A Temesvári Hírlap után, amelyet három napra felfüggesztettek fel, rövid időn belül ez a második kisebbségi napilap, mely hasonló sorsra jut.

Öngyilkos gépiróksasszony. Tudósítónk jelenti: Szabó Irén huszonhárom éves nagyváradi gépirónő, aki dr F. A. ügyvédi irodájában dolgozott, tegnap este lakásán megmérgezte magát. A mentők a kórházba szállították, ahol azonban nem tudták megállapítani, hogy milyen méreggel kísérlete meg az öngyilkosságot. Állapota súlyos.

NYILTÉR *)

Tek.

Izr. Hitközség Előjáróságának
MEDIAS

Tisztelt Elnök ur!

Alulírott előjárósági tagok tagok azon kéressel fordulunk Önhöz, sziveskedjen a közgyűlés sürgősen összehívhatni és annak tudomására hozni, hogy a viselt tagságunkról lemondunk, mert semmiesetre sem vagyunk hajlandóak a felelősségeket továbbra is viselni.

Lemondásunk oka csupán az, hogy nem azonosíthatjuk magunkat az Ön szabályellenes eljárásaival és ebben Önnek segítséget adni nem vagyunk hajlandók. Már több ízben is felhívtuk figyelmét azon körülményre, hogy egy hitközséget családialapon vezetni nem lehet, de Ön ezekkel nem tartotta fontosnak foglalkozni, most pedig adunk Önnek alkalmat, hogy a mispochejával vezesse azt tovább, ha tudja.

A Főrabbi ur ügyében Ön olyan magatartást tanúsított, hogy a világ azon megbotránkozott, mert még sem szép dolog egy emberrel, aki 35 éve tisztességesen vezette és szolgálta egyházunkat, így elbánni.

Ön továbbá nem akarta a 40 adófizető urat a hitközség tagjai soraiba felvenni, de ugyanakkor az Ön kilenc rokona felvételét, akik ugyan még fiatal és nőtlen emberek sürgősen jóváhagyta, mert azoknak a szavazataira Önnek szüksége volt. Lemondásunk másik oka, hogy a közgyűlés által kiküldött könyvszakértők a multévi mérleg felmentvényt Önnek meg nem adták, valamint azon körülmény, hogy a hitközségben lehetetlen állapotok uralkodnak és olyan gazdálkodás folyik, ami a kilenc becsületére nem válhatik.

Medias, 31. December 1934.

Sámuel Fisch és Társai

(E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget sem a szerkesztőség, sem a kiadóhivatal.)

Világszenzáció a Magyar Színházban

SARA OSNATH HALÉWY

jemeni tánc- és énekművésznő egyetlen fellépése hétfőn félkilenckor. Arab, perzsa és fellah táncok.

UJ KELET *Legújabb hírek*

A magyar kormány a legnagyobb optimizmussal tekint a római tanácskozások kimenetele elé

Szombat délben tíz órakor megkezdődött Rómában Laval és Mussolini történelmi jelentőségű tanácskozása

Jugoszláviában aggodalommal tekintenek a római találkozó eseményei felé. Genfi vélemény szerint a római tanácskozás csak kiindulópont és nem fog végleges eredményekhez vezetni

Sir John Simon angol külügyminiszter szintén Olaszországba érkezett

Róma, január 5. Mint az Uj Kelet jeler-tette, Laval francia külügyminiszter tegnap megérkezett Olaszországba. Torinóban, Genuában és az összes nagyobb állomásokon mindenütt nagy ünnepélyességgel fogadták a francia külügyminisztert, akit Mussolini személyesen várt a római pályaudvaron, Suvich és Aloisi báró társaságában. Boncompagni herceg, Róma kormányzója a francia külügyminiszter leányának orchidea-csokrot nyújtott át. Laval a Via Vittorio-Veneten levő Excelsior szálloda fejedelmi lakosztályában kapott szállást, míg leánya de Chambrun gróf római francia nagykövete vendége.

Ma, szombaton délelőtt Laval látogatást tett a Palazzo Venezia-ban, majd megkoszoruzta az ismeretlen katonai emléket és az olasz királyi rokat. Közvetlenül ezután Mussolini és Laval között megindultak a közvetlen, személyes tárgyalások.

A déli órákban Laval az olasz királynál tett látogatást.

A olasz lapok Laval Rómába érkezése alkalmából kiemelik, hogy a békekötés óta első eset, hogy francia külügyminiszter hivatalosan jelent meg Rómában. Hangoztatják, hogy hét évtized óta nem történt meg az sem, hogy a francia külügyminisztérium ura a pápánál jelenjen meg audiencián. Egyben az olasz lapok Laval látogatásának politikai jelentőségét hangoztatják. A tárgyalások most a közvetlen kormányfői eszmecserén technikai térről politikai tere terelődnek át. A Lavoro Fascista cikke szerint a római eszmecserére fontos állomása annak a realpolitikai alapokon nyugvó, európai együttműködésre irányuló elgondolásnak, amely Mussolini politikáját mindig irányítja. A Massagero azt hangoztatja,

hogy Laval megjelenése Rómában világjelentőségű mérföldjelző köve lesz az új korszaknak, amelyet a népek várnak.

Amilyen optimizmussal itélik meg az olasz lapok Laval római látogatását, éppoly aggodalmaskodóan írják a jugoszláv lapok, amelyeknek egy része ama kétségének ad kifejezést, hogy Laval római látogatásával kapcsolatban Jugoszlávia esetleg sérelmet szenvedhetne a Rómában létrejövő megállapodások által.

Hogyan reagál a nemzetközi politikai közvélemény?

Genfi jelentés szerint a nemzetközi politikában szerepet játszó körökben az a vélemény alakult ki, hogy a római tanácskozás csak kiindulópont és még sok munkára lesz szükség, míg gyakorlati eredmények fognak mutatkozni.

Genfi körökben úgy vélekednek, hogy a római eszmecserére nem fog egyezmény-kötéses, végleges eredményekhez vezetni.

de kétségtelenül meg fogják teremteni a biztos lehetőséget a további tárgyalások számára, amelyek új érat fognak hozni Európa számára.

Francia diplomáciai körökben azt remélik, hogy a római eszmecserére az ellentétes érdeki állampartok között kedvezőbb légkör teremtéséhez fog vezetni.

A kisanat diplomáciai köreiben is az a vélemény alakult ki, hogy a római találkozó után a surlódási felületek lecsökkennek, általános diplomáciai tárgyalások indulnak meg a szomszédai viszonyok békés elrendezésére.

Jól informált osztrák körökben megerősítik azt a hírt, hogy Schuchsnigg kancellár és Berger-Waldenegg külügyminiszter a francia-olasz tárgyalások befejezése után Párizsba utaznak, hogy ottan személyesen

informálódjanak az új konstellációk Ausztriára vonatkozó következményeiről. A két osztrák kormányfő elutazásának időpontját még nem állapították meg véglegesen, de azt biztosra veszik, hogy a két osztrák államfő Párizsból Londonba is el fog látogatni.

Párizsi jelentés szerint jól informált politikai körökben híre jár, hogy Flandin és Laval január 20-á körül fognak Londonba utazni. Az elutazás pontos dátumát még nem állapították meg ugyan, de az bizonyos, hogy a francia államfőnek londoni látogatása még január vége előtt meg fog történni.

Sir John Simon olasz területre lépett

A Rador jelentése szerint Laval szombat délelőtt tíz órakor a római Venezia-palotába zásait Mussolinival.

érkezett, ahol mingyárt megkezdte tanácsko-
A Laval-Mussolini találkozó jelentőségét nagymértékben emeli az a körülmény, hogy Sir John Simon angol külügyminiszter, mint azt a genfi lapok jelentik, Montecarlóból jött, olasz területre lépett. Még nincs ugyan hír arról, hogy az angol külügyminiszter érintkezésbe lépett volna olasz hivatalos körökkel, de bizonyosra veszik, hogy

Sir John Simon olaszországi útja szoros

összefüggésben áll a római tárgyalásokkal

és azokat az angol érdekeknek megfelelően is befolyásolni óhajtja.

A magyar politika és a római találkozó

Rendkívül érdekes a magyar kormány állásfoglalása a római tanácskozásokkal kapcsolatban. Hivatalos magyar körök a Magyar Távirati Iroda munkatársának a római tanácskozásokkal kapcsolatban a következő felvilágosítást adták:

— A francia-olasz tárgyalásokon eredetileg két álláspont állott egymással szemben: egyik a fennálló helyzethez ragaszkodó francia álláspont, másik az ezzel ellentétes olasz koncepció. Most a két álláspont között olyan közeledés történt, amely mindkét fél részére elfogadható.

Bizonyosnak látszik, hogy a fennálló helyzet olyan garانتálásról, amelyet néhai Barthou külügyminiszter akart keresztülvinni, a római tárgyalásokon nincsen szó.

Az elfogadásra kerülő megoldás valószínűleg abból fog állani, hogy az Ausztria függetlenségével kapcsolatos megegyezésben a megegyezést aláíró államok vállalják, hogy egy-

más belügyeibe nem avatkoznak be és tartózkodnak mindannyian a propagandától, mely a másik állam belső rendjének felzavarására vagy megváltoztatására törekszik.

Rendkívül szenzációsan hat magyar hivatalos köröknek az a kijelentése, hogy a római tárgyalásokkal kapcsolatban hangoztatott az a kifejezés, hogy Ausztria függetlenségét garantálni fogják, helytelen.

Ausztria nem kérte és nem is kívánja ezt a biztosítékot.

Magyarországnak semmi oka sincs arra, hogy a Rómában kialakuló megállapodáshoz ne járuljon hozzá és semmi oka sincsen, hogy nyugtalansággal nézze ezeket a tárgyalásokat. Meglehet, hogy a világsajtó egy része a római tárgyalások eredményét a szokott módon Magyarország ellen akarja ki-magyarázni, de ez nem változtat azon, hogy

a magyar kormány az események helyes ismeretében mégis a legnagyobb optimizmussal várja a történéseket.

Magyarország meglepődéssel nézi a római tárgyalásokat, mert tudja, hogy semmi olyan nem történhetik, ami a magyar politika eddigi irányvezetését beolvasolhatná.

A fenti magyar állásponttal kapcsolatban a *Matin* tegnapi száma hosszabb cikkben foglalkozik a magyar állásponttal. A lap szerint Magyarország két feltételt szabott ahhoz, hogy a tervbe vett kölcsönös egyezményt aláírja. Egyik feltétel, hogy újra erősítsék meg a népszövetségi alapkormány 19. szakaszát, mely a népszövetségi keretek között lehetővé tesz bizonyos korrekciókat. A második kikötés az, hogy a kisebbségi jogok védelméről szóló szerződést a gyakorlatban is valószínűsítsék meg.

Két óra hosszat tartott Laval és Mussolini első találkozója

Róma, január 5. (Rador). Laval és Mussolini első találkozója két óra hosszat tartott.

Egyidejű jelentés szerint Simon külügyminiszter utasította Anglia római követét, fejtesse ki Mussolini és Laval előtt jókívánatait a római tárgyalásokhoz. Üzenetében hangsúlyozza, hogy a római megegyezés szerencsés kezdete lenne egy általános európai egyezménynek, amire oly szükség van ebben az oly kedvező kilátások között kezdődő kritikus évben.

Laval ma délben kihallgatáson jelent meg az olasz királynál.

CAPITOL MOZGÓ

A LENGYEL VÉR

Főszereplők: ANNY ONDRA, IVAN PETROVITS, Hans Moser, Hilde Hildebrand. Ezt a rendkívüli szenzációs filmet kivételesen vasárnap délelőtt 11 órakor is vetítjük!

A spanyol kormány hozzáfog a földreform erélyes végrehajtásához

Hogyan oldják meg a lappangó spanyol kormányválságot?

Madrid, január 5. A spanyol kormány hozzáfog a földreform erélyes végrehajtásához. Megállapítják a birtokmaximumot s a nagybirtokok maximumon felüli részét kártalanítás mellett kisajátítják. Ez év folyamán legalább ezer kisgazdacsalád földhöz fog jutni.

A madridi lapok beavatott helyről szerzett értesülései szerint a lappangó spanyol kormányválságot akként fogják valószínűleg megoldani, hogy egy-két tárca gazdát cserél. Így az összkormány lemondására nem fog ezuttal még sor kerülni.

Anglia megegyezést akar létrehozni a Távolkeleten érdekelt hatalmak között a japán imperializmus ellen

Párizs, január 5. Hágai diplomáciai körökből szerzett értesülések szerint az angol kormány az előzetes flottaértekezlet eredménytelensége miatt megegyezést akar létrehozni a Távolkeleten érdekelt hatalmak között a terjeszkedő japán hatalom elleni védekezésül. A megegyezésben Amerikán kívül Francia-

ország és Hollandia is résztvennének. Hírek vannak arról is, hogy az angolok kezdeményező lépéseket tettek abban az irányban, hogy Hágába csendesóceáni konferenciát hívjanak egybe. A hatalmak között diplomáciai uton folyamatban vannak az ezirányú tárgyalások is.

A jövő hét két nagy szenzációja a Magyar Színházban a

Három a kislány

szerdai felújítása a klasszikus operettciklusban és

Hatvany Lili: A lánc

című óriási sikertű vigjátékának pénteki premierje.

Vasárnap premier!
Az új év első igazi bombaságára!

Megérkezett Rómába az új olaszországi szovjetkötvet

Róma, január 5. Tudvalevő, hogy Potemkin volt római szovjetkötvetet a szovjetkormány párizsi nagykövetté nevezte ki, aki már el is foglalta új állomáshelyét. A megüresedett quirinálai követi állásra Stein orosz diplomatát neveztek ki, aki ma megérkezett állomáshelyére.

A brazil kormány fel akarja függeszteni a külföldi adósságok fizetését

Párizs, január 5. (Rador). Rio de Janeiro-ból érkező jelentések szerint a brazil kormány szándékában áll felfüggeszteni a külföldi adósságok fizetését. A hír komolyan foglalkoztatja az érdekelt köröket.

Negyedmillióra rug mál a maláriabetegek száma Ceylon szigetén

London, január 5. (Rador.) Ceylon szigetének lakosságát pánik szállta meg a szigeten kitört óriási malária-járvány miatt. Egyedül Keghalia vidékén több, mint negyedmillió a betegek száma. Sok ezer halottja van a járványnak, többnyire gyermekek és asszonyok. A kórházak személyzete és az orvosok teljesen kimerültek, sokan közülük megbetegedtek és meghaltak.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt.
nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 14.
Telefon: 9-77.

Cenzurat

Taxa postala
plătite in oam
No. 224718/929

18. Telefon: 9-77. El
Havonta 110, negyed
szere 600, egészévre
Hídre: Havonta 2,
Hídre 12, egészévre
Hídre díjzabás szer
ELET" az erdélyi te
Hídre egyetien politik
Hídreink utánnyomását
Hídre megjelölésével enge

Uj antant-szerz

Lava
mári
veze

Titulescu még
biztosítsa a ír

Róma, január 7. Pé
nemzetközi politikai vilá
legzetlen és feszült érde
Róma felé, ahol Laval
nizter és Mussolini min
politikai jelentőségű tár
össze. A világháború és
a nemzetközi politikában
esemény fordult elő, am
kihátással lehetne Euró
alakulására, mint azok a
lyek Közép-Európa jövőjé
a francia-olasz közeled
egy egészen új korszakot
inaugurálni.

Mindenki előtt tudott
met-francia ellentéteken
olasz hatalmi elelntétek
lyek lépten-nyomon meg
európai konszolidáció l
ban hozzájárultak a gaz
mélyüléséhez is.

Mindaddig, míg Néme
nem került uralomra, a
tettek nem fenyegettek k
lyel sem Olaszországra, s
ra nézve. A hitlerista
imperialista szándékai é
hogy Ausztria független
semmisítse meg: voltak
mok, amelyek közelebb
a két testvérnép érdeke
keket azonban Olaszors
érdekeltségei, elsősorban
való kötöttsége, másfelől
a kisanatához való sz
utóbbi időkhöz végzetesen
tik, hogy Olaszország
tikája állandó antago
szemben Franciaország
tikájával.

A német veszéllyel sz
védekezés kényszere, a
elmélyülése és a közé
nyugtalanság azonban h
tették, hogy a két latin
sága előbb elméletileg,
korlatilag is nyilvánval
felismerést hozzasz dip
sok követék, amelyekne
és betetőzése lettek Mus
mai tanácskozásai.

A római találkozó
sajtó mingyárt kezdett
mizmussal regisztrálta,
szkeptikusan ítélte meg,
angol sajtó szkepticizm
kolt, mert a római taná
az alant következő hír
már is meglepő s Európ
jából sorsdöntő jelentős
végződtek. A nagyjelen
sokról és azoknak ered
kező részletes tudósítás
Laval francia külügy